SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *office@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
KARIN ÖSTENSSON, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-461 14 46
BOSTAD: 018-46 21 21
E-POST: *karin.ostensson@svf.se*

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
BOSTAD: 08-650 44 32
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Förhandlingschef:
ANDERS LEFRELL, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 070-418 07 99
BOSTAD: 08-765 91 19
E-POST: *anders.lefrell@svf.se*

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
BOSTAD: 08-651 09 65
E-POST: *christina.arosenius@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
BOSTAD: 018-54 11 71
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Ombudsman
AMELIE LOTHIGIUS, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-788 70 47
BOSTAD: 08-26 25 39
E-POST: *amelie.lothigius@svf.se*

Ekonomiassistent
BIRGITTA LARSSON
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *birgitta.larsson@svf.se*

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *marianne.lundquist@svf.se*

Chefsekreterare
AGNETA SVENSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *agneta.svensson@svf.se*

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

SVF är mer än ett fackförbund

Så var det dags för veterinärförbundets nya organisation att prövas på allvar. Löneförhandlingar för de djursjukhusanställda veterinärerna skulle ske. Parterna stod långt från varandra och det blev ”skarpt läge”.

Vilka är då parterna i detta sammanhang? Det är nu det uppstår lite frågetecken hos många av oss. Den ena parten är självfallet SLA (Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet) och dess veterinärdelegation, men den andra parten då? Är det SVF eller AVF?

En av de ”gamla frågorna” som har stötts och blötts det senaste decenniet kommer ofrånkomligt upp till ytan hos många av oss. Ska vi se SVF som ett fackförbund i strikt bemärkelse eller som ett yrkesförbund i vidare bemärkelse? Detta är och har varit en viktig och kanske avgörande fråga för många veterinärer vad gäller vårt medlemskap i förbundet. SVFs medlemskap i SACO gör oss oomtvistligt till ett fackförbund, men vi är mer än så. Vi är också ett yrkesförbund, vilket försommarens tvist har visat. Såväl arbetsgivande som arbetstagande veterinärer ska känna sig välkomna i SVF, och se förbundet som en plattform att driva yrkesgemensamma frågor från. De fackliga konflikter som förr eller senare alltid uppstår ska hanteras av våra nya underföreningar.

Från förbundsstyrelsens sida har gränsdragningen varit knivskarp, vilket förbundsordföranden klargör på annan plats i denna tidning. Stadgarna har varit glasklara. Alla förhandlingar med SLA har skett genom AVF utan någon som helst inblandning från förbundsstyrelsen.

Förhandlingar och vapenskrammel till trots lyckades parterna tyvärr inte lösa den faktiska knuten fullt ut. Det som eftersträvades var att arbetsgivare och arbetstagare på våra djursjukhus och kliniker skulle få en prislapp för arbetet på obekväm arbetstid. Nu hänskjuter man det till lokala förhandlingar, varför arbetet i mångt och mycket måste börja om från början på olika ställen i landet. Det treåriga löneavtalet var aldrig en tvistefråga. Såsom arbetsgivare kan jag tycka att det är tråkigt att förhandlingarna inte nådde ända fram, men som SVF-medlem respekterar jag de förtroendevalda delegationernas förhandlingsresultat.

Den här typen av konflikt väcker självklart en rad frågor, såväl praktiska som principiella. Förhoppningsvis finns svaren på en del av dem i de inlägg och repliker som publiceras i detta nummer av veterinärtidningen.

Sommaren lider mot sitt slut och snart är den vackra hösten här. Vi får kravla oss upp ur hängmattorna och kavla upp ärmarna igen.

SUZANNE SANDQUIST
ledamot i förbundsstyrelsen

innehåll

ledare av S Sandquist

SVF är mer än ett fackförbund 3

reportage av S Fredriksson

Sund eller osund?
Nu ska begreppen redas ut 6

vetenskap – granskad artikel

Kartläggning av vilda fåglar som smittrisk
av B Engström m fl 11

vilken är din diagnos?

– Patologi 18
– Svar 48

månadens epiztel 21

allmänt

Nya etiska regler för läkemedelssponsring
av S Fransson 24

Kastrationsmöten av B Ehn 27

Var det SVF eller AVF som varslade om strejk?
av K Östensson 31

Kungligt intresse för smittsamma djursjukdomar av J Beck-Friis 33

En pratstund med DNA-spiralens upptäckare
av J Beck-Friis 36

veterinärkongressen 2007, program 39

insänt

Frågor om ämnet livsmedelshygien vid SLU
av S Sörqvist 44

Veterinärkonflikten från arbetsgivarsynpunkt
av G Ask m fl 46

replik

Konflikten som dessbättre inte blev av
av H Boström 47

bokanmälan 49

noterat

- Pedagogiskt pris till livsmedelsprofessor 18
- Upprepade permetrinförgiftningar av katt 22
- Förbud mot handel med katt- och hundpäls 28
- Akademikernas a-kassa sänker avgiften 38
- Miljonbidrag till excellenta SLU-forskare 38
- Kraftigt minskad hundsmuggling 50
- Framgångsrikt samarbete mellan human- och djursjukvård 50
- Djurskyddet inflyttat hos Jordbruksverket 52

in memoriam 51

från regering & riksdag 52

kongresser & kurser 53

svensk veterinärlegitimation 60

kåseri

Luffarens dilemma av A Sandberg 61

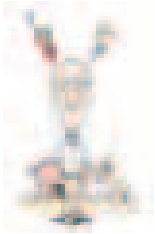

Ultraljud

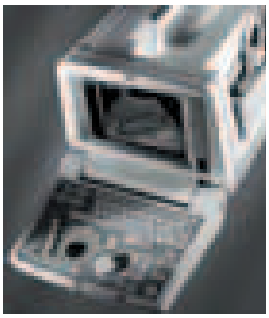

Vetpoint

Marknadsför maskiner, instrument och förbrukningsartiklar

- Modern teknik från GE Medical Systems
- Bästa bildkvalitet
- Service och support på nära håll
- Hör av dig för demonstration

Beställningar & info: 0416-246 60, info@vetpoint.se, www.vetpoint.se

Efter det att veterinärförbundets djurskyddskommitté skickat en skrivelse till Svenska Kennelklubben om att exteriöra överdrifter premieras blossade debatten i media upp ordentligt.

Sund eller osund? Nu ska begreppen redas ut

TEXT OCH FOTO:
SUZANNE FREDRIKSSON

I juni 2006 översändes en skrivelse från veterinärförbundets djurskyddskommitté till Svenska Kennelklubben, SKK, som behandlade frågan om det som kommit att sammanfattas i ordet "extremavel" inom hundsporten. Frågan är inte ny. Det som är nytt är att veterinärförbundets djurskyddskommitté inte nöjer sig med att då och då aktualisera frågan. Nu kräver man handling för att bromsa en utveckling där osunda hundar premieras.

BAKGRUNDEN TILL ATT SVFS djurskyddskommitté skriftligen tog kontakt med SKK är att allt fler veterinärer upprörs över vad de är "tvungna" att behandla. Många kliniskt verksamma veterinärer har hört av sig och velat ha igång en öppen diskussion om etiska frågor; "Är det meningen att vi ska rätta till anatomiska defekter på grund av en avel som är inriktad på att skapa extrema hundar?" Det har också kommit flera insändare till SVT. "Eye-tacking" är exempel på ett ingrepp som tagits upp till debatt i tidningen.

VAD HAR HÄNT efter de allra första och ganska starka reaktionerna på djurskyddskommitténs skrivelse till SKK?

Som brukligt är i sådana här frågor blossar debatten plötsligt upp och ansvariga ska ställas till svars i TV och andra nyhetsmedia. Intresset

på den nivån svalnar ganska fort och allt blir som vanligt igen med nya ”chockbesked” i andra ämnen. Men inom hundsporten har debatten verkligen fått fotfäste den här gången. Svenska Kennelklubbens tidningar, Hundsport och Hundsport Special har varit fyllda med intressant debatt och information under hela våren.

”Hur ligger det till? Är hundsporten en lekplats för samvetslösa domare och uppfödare som utan att blinka riskerar hundarnas hälsa i jakten på de röda prisrosetterna?” frågar man sig efter veterinärförbundets ”hårda attack” i Hundsport Special nr 1–2007.

– Ja, tydligen är det så illa ibland. Om 50 procent av individerna inom en ras drabbas av samma typ av hälsoproblem som är relaterade till hundens utseende är naturligtvis risken väldigt stor att kommande valpar också ska bli drabbade, kommenterar Johan Beck-Friis, som är initiativtagare till skrivelsen som tillsändes SKK.

– Självklart har uppfödarna av sådana raser ett väldigt stort ansvar. Syftet med att uppmärksamma aveln med hundar som har så extrem exteriör att de inte kan anses sunda är att få till stånd ett samarbete mellan veterinärkåren och SKK så att vi veterinärer får inblick i vad som görs inom SKK och tvärtom, fortsätter Johan.

Hur det här samarbetet ska gå till är upp till den grupp som utsågs vid det första mötet som ägde rum mellan organisationerna i januari 2007. Då träffade SVFs ordförande Karin Östensson tillsammans med djurskyddskommitténs ordförande Johan Beck-Friis och Eva Hertil, aktiv i Smådjurssektionen, tre representanter från SKK. Det var ordföranden Nils-Erik Åhmansson, professor Åke Hedhammar som är SKKs veterinärmedicinska konsult, och Ulf Uddman, vd. Detta inledande möte skedde alltså på ”ordförandenivå” och var ett första trevande försök till att ringa in problemet och att tillsätta en samarbetsgrupp som ska lösa det.

Från SKK utsågs Åke Hedhammar, samt Göran Bodegård och Carl-Gunnar Stafberg, båda ledamöter i SKKs centralstyrelse. SVF kommer att representeras av Karin Östensson, Johan Beck-Friis, ordförande i djurskyddskommittén och Elisabeth Bademo, ledamot i densamma.

Något möte blev aldrig av under våren, däremot har det funnits rikligt med möjlighet att i SKKs tidningar ta del av Åke Hedhammars och Göran Bodegårds åsikter och idéer kring ”extremaveln” inför det kommande samarbetet.

Vad är det som ska avhandlas i gruppen? Jo, hur stävja det som kommit att sammanfattas i ordet ”extremavel”, nämligen överdrifter i exteriören som orsakar lidande för hunden. Debatten har hittills inte berört mentalitet eller ärftliga sjukdomar i övrigt.

Fokus ligger på de brakycefala raserna som till exempel engelsk och fransk bulldogg. Många uppfödare av dessa raser är upprörda över att just dessa raser alltid tas som exempel på osunda hundar, men är det så konstigt? Hur kommer det sig att det försäkringsbolag som ersätter två kejsarsnitt har hälften av alla försäkrade engelska bulldoggar hos sig om inte en del av uppfödarkåren med berått mod avlar på tikar som inte kan föda naturligt?

Och då är förlossningsproblem inte det mest utbredda problemet i rasen eftersom det bara kan drabba tikarna. Det är hudlidanden som är mest utbrett, visar bland annat studier från SLU.

Höstens debatt om extremavel på hund nådde ända ut till de stora tidningarnas serietecknare.

Illustration: Jan Berglin

Engelsk bulldogg får ofta stå i fokus så fort det handlar om osunda hundar, men enligt uppgifter i Svenska Kennelklubbens tidning Hundsport är det så många som 40 raser som ligger i riskzonen för att drabbas av exteriöra överdrifter.

Trots att det pågår flera mycket omfattande hälsoprojekt har bulldoggens tillstånd inte förbättrats under de senaste fem åren. Alla fakta finns i en omfattande hälsoenkät som finns publicerad i sin helhet på nätet (www.skeb.se) sammanställd av Katarina Ferm, Institutionen för husdjursgenetik, SLU i Uppsala. Så här står det bland annat i hennes sammanfattning: ”Tyvärr har inte mycket förändrats sedan år 2000. Bulldoggens hälsa är fortfarande ett område som rasklubben och dess uppfödare måste jobba vidare på. Fortfarande står hud- och andningsproblem i fokus. Mer än hälften av alla bulldoggar drabbas idag av hudproblem. Fyra av tio har svårt att andas normalt. Var tredje bulldogg drabbas av infektioner av olika slag, och så många som ca sju procent drabbas av krampanfall. Vissa sjukdomskategorier har minskat något, andra har ökat. Bland annat kunde årets enkät avslöja en fördubbling av allergier, knä/korsbandsproblem samt livmoderinflammation.”

De flesta människor oavsett yrke eller bakgrund skulle utan att tveka säga att en belgian blue är ett osunt nöt medan en rödbrokig ko är betydligt sundare. Det är lätt att dra en skiljelinje och välja bort de uppenbart osunda djuren. När det gäller hundar är det mer komplicerat. Det som är sunt och vackert för en person är det inte för en annan. Det som premieras på utställning duger inte alltid i arbete. Det finns många exempel på en utveckling där den dugliga jakt- eller brukshunden inte har en ”suck” i utställningsringen. Inom raser där utställning är den enda sporten blir utställningsdomarnas omdömen till stor del vägledande i aveln.

För att överhuvudtaget kunna kommunicera i ämnet måste representanterna för de olika intressena röra sig med samma terminologi. Den första stora frågan är; vad är en sund hund? Vad anser gemene man, utställningsdomaren, uppfödaren, veterinären?

I Hundsport nr 5–2007 återger Göran Bodegård en del av de diskussioner som fördes mellan tio av Nordens mest erfarna allrounddomare (enligt uppgift har dessa under 2006 tillsammans bedömt mellan 20 000 och 40 000 hundar över hela världen) bland annat gällande

”Vad står det här…..överdriven typ?” Att införa ytterligare en gradering i utställningskritiken kanske kan vara ett sätt att bromsa utvecklingen mot allt mer extrema hundar.

begreppen sund/osund. Mötet hölls som en förberedande sittning inför en stor domarkonferens som SKK arrangerar i november.

I artikeln antar Bodegård att gemene man kan tänkas ha uppfattningen att en sund hund är en hund med normala proportioner utan särpräglade exteriöra drag, en hund av stövartyp till exempel.

– Kanske har han rätt, säger Johan Beck-Friis. Men jag tror att väldigt många i dagens läge snarare skulle svara blandras. Det finns en utbredd uppfattning att blandrashundar är sundare än ”sönderavlade” rashundar.

Enligt Bodegård menar hundfolk (antas här vara liktydigt med aktiva inom kennelklubben) att ”osundhet är lika med avvikelser i anatomi och konstruktion som hindrar ett hälsosamt liv”. Han skriver vidare: ”En stor del av veterinärkåren har en annan och snävare uppfattning, där rastypiska drag som kan utvecklas till defekter ofta bedöms som osundheter. För veterinärer är också en hund som inte kan reproducera sig själv liktydigt med en osund hund. Eftersom begreppet ”osund hund” är så utbrett, är det nödvändigt att enas om en definition som når över gränserna mellan olika slags hundfolk och aktörer i hundvärlden. En praktisk definition är: En hund som kräver kontinuerlig veterinärmedicinsk behandling är en osund hund.”

– Att veterinärens uppfattning skulle vara snävare håller jag inte med om. Man kan inte vara snäv i den här frågan. Att en hund klarar sig utan kontinuerlig medicinsk behandling behöver verkligen inte betyda att den är sund, kommenterar Johan.

– En extremt rakhasig hund, en hund som kliver på sina öron när den spårar eller en hund som inte kan vistas ute i varmt väder är inte sund eftersom den inte kan klara av det som är normalt i ett hundliv, fortsätter Johan.

Hela debatten om ”extremavel” utgår från exteriöra överdrifter med rasstandarden som grund.

En rasstandard är ingen exakt beskrivning av hur en individ i en speciell ras ska se ut. Det är upp till var och en att lägga in sina egna tolkningar av vad ”något, måttlig, riklig” innebär i praktiken. Att det är önskvärt med riklig mängd päls innebär till exempel inte automatiskt att den som har den rikligaste pälsen ska premieras.

De tio domare som resonerade om dessa frågor kom enligt Hundsport fram till att det inom ett 40-tal raser finns anledning att notera allvarliga trender i riktning mot överdrifter. För att stävja detta föreslår Göran Bodegård att det införs en ny typbeteckning utöver de nu rådande otypisk, godtagbar typ, god typ, mycket god typ och utmärkt typ. Utöver detta ska domaren kunna ge omdömet överdriven typ.

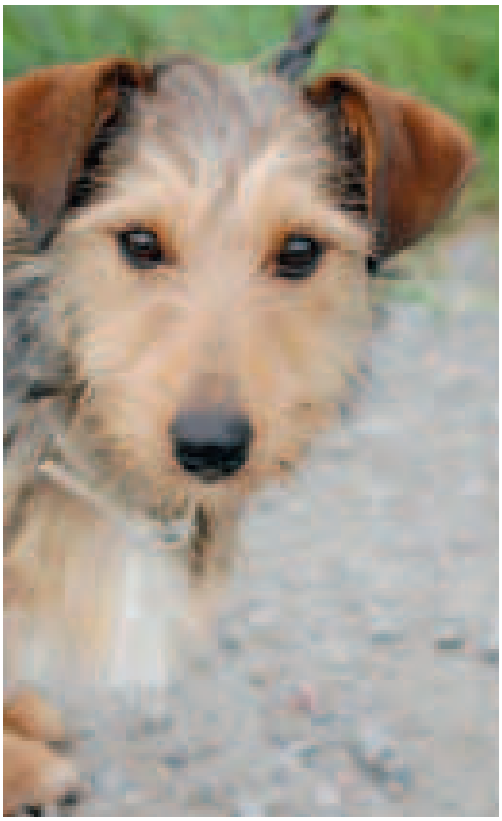

Vad är en sund hund? För gemene man blir svaret allt som oftast en blandras.

– Ett bra förslag, kommenterar Johan och undrar samtidigt var de hundar som har överdrivna exteriöra detaljer hamnar i för typkategori idag…?

Om man bortser från vad det är som driver människor att föda upp extrema djur kan alla vara ense om att det finns stora problem med hälsan inom många raser. Att gemene man ofta uppfattar en blandras som ett sunt alternativ kan kanske bland annat förklaras i att hälsostatusen för föräldradjuren antagligen är helt okänd. För de hundar som är registrerade i SKK finns ”allt” registrerat och det görs mycket för att förbättra hälsan hos Sveriges hundar. I många sammanhang pekar man på livslängden som ett mått på hälsa. Hundarna blir enligt SKK och försäkringsbolagen allt äldre. Att använda livslängden som ett mått på hundarnas generella hälsa kan dock vara vanskligt.

Det kanske till stor del är ett mått på djursjukvården.

Hur ser det då ut i ”verkligheten”, det vill säga på en klinik? Vad är det som upprör när det gäller de extrema hundarna?

Elisabeth Bademo är ledamot i SVFs djurskyddskommitté och en av dem som ska arbeta i samarbetsgruppen framöver. Hon är klinikveterinär på Västra Djursjukhuset i Göteborg och sammanfattar frågan på ett mycket konkret sätt.

– Jag vill syssla med djursjukvård och inte sjuk djurvård, säger Elisabeth och förklarar vad hon menar.

– När det kommer in en hel kull valpar av rasen shar-pei som alla har sår på hornhinnan försöker jag naturligtvis hjälpa dessa valpar genom ett akut ingrepp. Men det känns inte bra och jag tycker tyvärr att intresset för de här frågorna har varit ganska ljumt hittills.

Vilket är det vanligaste problemet du stöter på som är orsakat av extrem exteriör?

– Kejsarsnitt. Det kommer tre till fyra sådana i veckan hit under högsäsong. Visst förekommer det akuta snitt på ”normala” hundar också, men övervägande del handlar om raser där man redan från början vet att tiken inte kan föda på grund av sin kroppskonstitution. Även när försäkringen inte täcker ingreppet betalar uppfödarna kostnaden, kring 10 000, för kejsarsnitten, säger Elisabeth och fortsätter:

– Om samma tik återkommer brukar jag självklart ifrågasätta om det verkligen är lämpligt att använda tiken i avel. Varje gång hoppas man att uppfödaren ska lyssna, säger Elisabeth och tillägger att hon ser fram emot ett givande samarbete med SKK.

– Vi får acceptera att det finns mer eller mindre sunda utseenden inom vissa raser. Men vi kan i alla fall göra vårt för att förändra attityderna och jobba för så sunda hundar som möjligt genom förebyggande arbete, avslutar Elisabeth Bademo. ■

TIPS

Gå in på www.skk.se. Under fliken verksamhet finns RAS – Rasspecifika Avelsstrategier för fler än hundra raser publicerade.

Prisvärt vaccin från 4:23/dos exkl. moms!

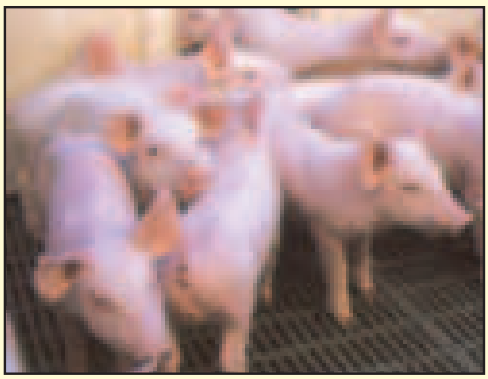

AD&D / FEB / 2007

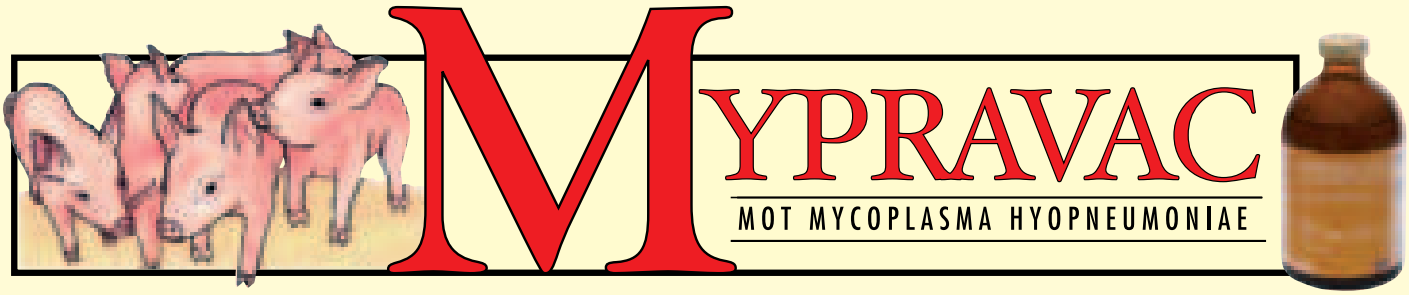

Tillverkare: **LABORATORIOS HIPRA, S.A.**
Avda. La Selva, 135 - 17170 Amer (Girona) Spain.

MARKNADSFÖRS AV NORDVACC AB.
Box 112, 129 22 Hägersten.
Tel: 08-449 4650. Fax: 08-44946 56.
E-mail: vet@nordvacc.se
Hemsida: www.nordvacc.se

NORDVACC

BJÖRN ENGSTRÖM, VMD, statsveterinär, **DÉSIRÉE JANSSON,** leg veterinär, tf statsveterinär,
ULLA CARLSSON, VMD, bitr avdelningschef och **SUSANNA STERNBERG LEWERIN,** VMD, docent.*

Enkätundersökning i svenska fjäderfäbesättningar

Kartläggning av vilda fåglar som smittrisk

En enkätundersökning bland svenska fjäderfäproducenter visade att möjligheterna till direkt eller indirekt kontakt med vilda fåglar varierade väsentligt mellan olika kategorier av fjäderfäproduktion. De fågelarter som var vanligast förekommande i närheten av fjäderfäanläggningar var småfåglar och kråkfåglar. Inga signifikanta skillnader sågs mellan olika delar av landet, vare sig avseende kontaktmöjligheter eller förekomst av vilda fåglar i närheten av anläggningarna.

granskad artikel

Foto: Bengt Ekberg

Figur 1. *Risken för direktkontakt mellan tamfjäderfä och andfåglar bedöms som låg, men för många andra vilda fågelarter är kunskaperna om kontaktmöjligheter otillräckliga.*

INLEDNING

Efter utbrott av högpatogen aviär influensa (HPAI, H5N1) bland vilda fåglar i Sydsverige under vårvintern 2006, aktualiserades frågan om hur stor risken kan vara att svenska fjäderfän kommer i direkt eller indirekt kontakt med vilda fåglar. Risken för direktkontakt med andfåglar, t ex vigg och svan, som var de arter hos vilka H5N1 oftast påvisades förra våren (13), bedömdes som låg. För många andra vilda fågelarter är kunskaperna om kontaktmöjligheter otillräckliga (Figur 1). Influensavirus påvisas regelbundet hos ett flertal arter av vilda fåglar i Sverige (15).

I riktlinjer för implementering av övervakningsprogrammet (11) gällande aviär influensa hos fjäderfä och vilda fåglar, som ska genomföras i medlemsstaterna under 2007, finns en lista över vilda fågelarter som anses utgöra en särskild risk när det gäller spridning av aviär influensa. Listan innefattar alla arter av svanar och gäss, många änder, en del vadare samt fiskmås och skrattmås. Enligt samma riktlinjer finns det även risk att andra fåglar som finns i fjäderfäbesättningarnas närhet kan överföra aviära influensavirus från dessa primära smittbärare till fjäderfä.

För den andra fjäderfäsjukdomen som omfattas av epizootilagen, newcastlesjuka (orsakas av aviärt paramyxovirus typ 1), är det betydligt fler arter av vilda fåglar som kan utgöra en smittrisk för fjäderfä (6). Vilda fåglar som infekteras med detta smittämne kan antingen vara symtomlösa smittbärare eller själva uppvisa kliniska symtom (2, 4). I Sverige ➤

➤ har vi haft elva utbrott av newcastlesjuka sedan 1995. I de flesta fall har vi misstänkt att de smittats av vilda fåglar.

Ett annat exempel på ett smittämne som kan spridas från vilda fåglar är salmonella, som kan bäras av flertalet fågelarter, förutsatt att de exponerats för smittan. Vilda fåglar bär inte salmonella ”naturligt” men kan utskilja smittämnet under en period efter exponering, oavsett om de blir kliniskt sjuka eller inte (3). I Norge har Refsum och medarbetare (9, 10) studerat förekomst av salmonella i vilda fåglar. Flyttfåglarna hade mycket sällan salmonella, medan inhemska obducerade fåglar hade salmonella oftare och företrädesvis på vintern. I en svensk studie av vilda djur undersöktes bland annat kanadagäss och olika måsfåglar för salmonella (14). Fyra procent av måsfåglarna men inga kanadagäss bar på fyra olika subtyper av *Salmonella enterica.* Det finns dessutom en lång rad andra smittämnen som kan överföras från vilda fåglar till fjäderfän (7).

Många vilda fåglar är effektiva som smittspridare då de migrerar över långa avstånd (8). De kan också förväntas söka sig till fjäderfäanläggningar om där finns lättåtkomligt foder och därmed sprida smitta till tamfåglar. För att kunna bedöma vilka arter av vilda fåglar som i praktiken utgör störst risk som smittspridare till svenska fjäderfän utförde SVA hösten 2006 en enkätundersökning bland fjäderfäägare.

FOTO: BENGT EKBERG

FIGUR 2. *Frågorna kring smittskydd undersökte bland annat om det fanns en hygienbarriär med en markerad gräns som man kliver över och byter skor när man går in i huset.*

MATERIAL OCH METODER

Enkäten utformades som ett frågeformulär, omfattande frågor om fjäderfäarter, produktionssätt, hygienfaktorer och förekomst av vilda fåglar i olika miljöer på och i gårdens närhet. Dessutom efterfrågades om viltfågelmiljöer (t ex vattendrag) där vilda fåglar brukar ansamlas fanns inom definierade avstånd från fjäderfäanläggningarna. För att underlätta bearbetningen utformades enkäten som flervalsfrågor, där ett eller flera alternativ kunde kryssas för. Frågeformuläret kan på förfrågan fås från artikelns försteförfattare.

Enkäten skickades till alla fjäderfähållare som finns upptagna i Statens Jordbruksverks (SJV) fjäderfäregister, utom ett 20-tal som på förhand bedömdes vara icke-kommersiella. Detta register har upprättats enligt rådets direktiv 2005/94/EG och 92/66/EEG, som styr bekämpningen av aviär influensa respektive Newcastlesjuka i EUs medlemsländer. Enligt direktivet ska alla fjäderfäbesättningar som håller fjäderfän för kommersiellt bruk registreras i ett särskilt fjäderfäregister. Till kommersiellt bruk räknas i detta register fjäderfän som hålls för produktion av livsmedel som säljs, oavsett omfattning, inklusive avel/uppformering av fjäderfä.

Enkätutskicket gjordes i början av september 2006 till 564 adresser. Större företag fick flera enkätblanketter (en per anläggning). Information om enkäten spreds via branschtidningen Fjäderfä. Det betonades att svaren skulle hanteras anonymt.

Fjäderfäna delades in i följande kategorier: avelsflockar, unghöns (blivande värphöns under uppfödningsperioden 0–16 veckor), värphöns, slaktkyckling, slaktkalkon, anka och gås, struts och hägnat vilt (dvs viltuppfödning av fasan, rapphöns och gräsand). Det efterfrågades om djurhållningen bedrevs ekologiskt och om eventuell förekomst av hobbyfjäderfän på anläggningen.

Frågorna kring smittskydd bestod i om hygienbarriär fanns med en markerad gräns som man kliver över och byter skor när man går in i huset (Figur 2), om fåglarna hade tillgång till utevistelse, huruvida vilda fåglar kunde komma åt fodret och om det vatten fåglarna hade tillgång till var kommunalt, från egen brunn, eller sjövatten. Slutligen efterfrågades om vissa specifika miljöer där vilda fåglar brukar ansamlas fanns i gårdens/anläggningens närhet: damm (1 km), sjö (5 km), våtmark (1 km), kustvatten (2 km), avfallsdeponi (1 km) eller annan (2 km).

De vilda fåglarna delades in i följande kategorier: änder och gäss, måsfåglar, kråkfåglar, duvor, småfåglar inklusive svalor, och rovfåglar. Man uppmanades ange om dessa fågelarter förekom på fält (max 500 m från husen), inne på gården mellan husen, på husens tak, i bon på husen eller i träd på gården och slutligen inne i husen. Dessutom efterfrågades under vilka årstider de vilda fåglarna fanns på anläggningen.

Svaren avidentifierades vid ankomst till SVA. Data samlades i en databas i Microsoft Excel© (Microsoft Co, USA). För ytterligare bearbetning och statistisk analys (X^2-test) användes programmet STATA (Stata Co, College Station, Texas, USA). Geografiska jämförelser gjordes både länsvis och med länen grupperade i större regioner.

RESULTAT

Fram till nyår hade 444 ifyllda frågefor-

mulär inkommit och fem meddelanden att man upphört med fjäderfähållning. Av svaren var 434 fullständigt ifyllda och dessa kom från 405 olika djurägare. Totalt besvarade 72 procent av djurägarna enkäten utan påminnelse.

OLIKA FJÄDERFÄN OCH PRODUKTIONSKATEGORIER

Antal besättningar med olika fjäderfäarter och produktionssätt anges i Figur 3. En besättning med flera arter förekommer i flera staplar i detta och de följande diagrammen. Av de 62 djurägare som angav att de hade hobbyfjäderfän hade 40 inga andra fjäderfän. I 22 besättningar med hobbyfåglar fanns en eller två olika fjäderfäkategorier. På 13 gårdar med värphönsflockar och två med avelsbesättningar hade djurägarna angivit att de även har hobbyfåglar eller tvärtom. Däremot hade ingen unghönsuppfödare, kalkonuppfödare eller slaktkycklinguppfödare hobbyfåglar. Av de ekologiska gårdarna hade 14 procent hobbyfåglar.

De flesta avels-, unghöns-, värphöns-, slaktkyckling- och kalkonbesättningar hade sina fjäderfän inomhus medan anka/gås-, struts- och viltuppfödningarna oftast hade fåglar som kunde gå ut. Som exempel hade fåglarna i fem av de 73 slaktkycklingbesättningarna tillgång till utevistelse, men fyra av dessa hade även andra fågelarter. Det tyder på att de är småskaliga och den femte är troligen den enda ekologiska slaktkycklingbesättningen i landet. Av de 194 ägarna till värphönsflockar angav 27 procent tillgång till utevistelse och en hel del av dessa är troligen småskaliga. De flesta ekologiska besättningarna har värphöns.

FÖREKOMST AV VILDA FÅGLAR

Sammanställningar gjordes för varje fjäderfätyp, av förekomst av olika vilda fåglar runt och på gårdarna. Bortsett från småfåglar inne i husen sågs endast små variationer mellan de olika fjäderfäkategorierna. Förekomsten av olika vilda fåglar på gårdarna ses i Figur 4. En geografisk jämförelse visade inga statistiskt signifikanta skillnader i svaren mellan olika delar av landet.

De vanligast förekommande fåglarna var småfåglar, därnäst kråkfåglar. Det var bara småfåglar som förekom inne i husen. I Figur 5 redovisas i vilka kategorier av fjäderfän småfåglar iakttogs. I 39 besättningar fanns det småfåglar inomhus. Änder och gäss fanns huvudsakligen på fält runt gården men även på gården. Övriga vilda fåglar fanns över- ➤

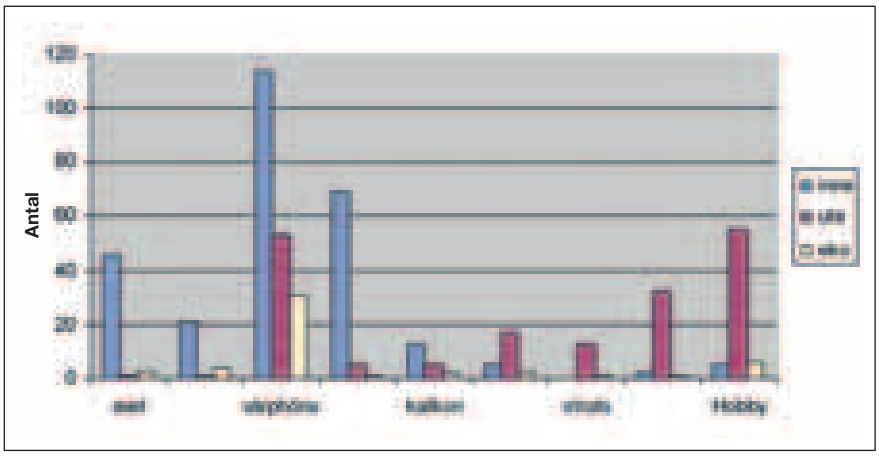

FIGUR 3. *Produktionsformer för olika kategorier av fjäderfän.*

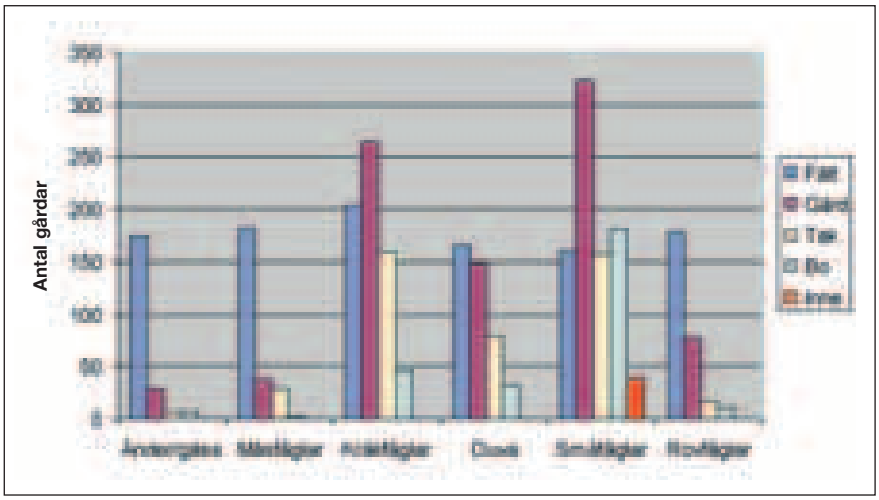

FIGUR 4. *Vilda fåglar vid fjäderfägårdar. Staplarna representerar de fem kategorier av förekomst av viltfågel som definierades i enkäten.*

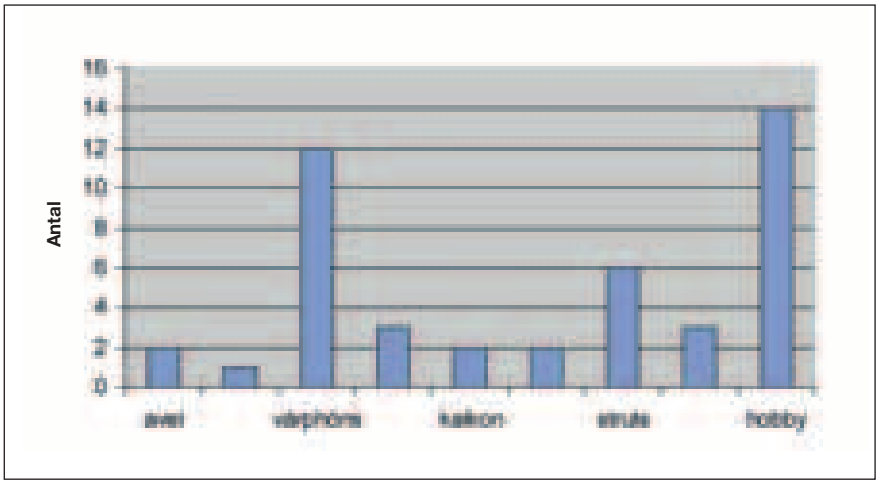

FIGUR 5. *Småfåglar inomhus hos olika kategorier av fjäderfän.*

allt utom inne i husen och många vilda fågelarter häckade på anläggningarna.

Säsongsvariationen var inte stor, men svaren visar att det finns generellt mest fåglar under vår och sommar. Flyttfåglar var som väntat vanligare på vår och höst och på vintern minskade antalet av alla vilda fåglar, men främst änder, gäss, duvor och måsfåglar. Kråkfåglarna varierar minst med årstiderna. Förekomst av olika miljöer där vilda fåglar ofta ansamlas redovisas i Figur 6. En insjö inom fem km från anläggningen var vanligast (55,3 % av svaren), därefter kom våtmark inom en km (20,7 % av de svarande) och sedan fågeldamm inom en km (13,4 %).

RISKFAKTORER

Inte heller de faktorer som kan påverka risken för smitta från vilda fåglar varierade signifikant mellan olika delar av landet, utan var främst associerade med olika fjäderfäkategorier. Det fanns stora skillnader mellan olika kategorier av fjäderfän när det gäller smittskydd. I Figur 7 ses resultaten för värphöns respektive slaktkyckling. Hägnat vilt och struts, som har de mest extensiva produktionsformerna, hade generellt fler kontaktmöjligheter med vilda fåglar.

Möjlighet för vilda fåglar att komma åt foder var enligt enkätsvaren vanligast i de besättningar som håller fjäderfän utomhus (34 % totalt) och vanligast i struts- (54 %) och viltuppfödningar (41 %). Dock angav sex procent av avelsflockarna, sju procent av slaktkycklingflockarna och tio procent av värphönsflockarna att vilda fåglar kunde komma åt foder (Figur 8). Vilka vilda fåglar som kommer åt foder framgår inte av enkäten, men endast småfåglar uppges förekomma inne i husen. Av de 39 besättningar som uppgivit att de har småfåglar inne i huset har dock bara 24 angivit att fåglar kan komma åt fodret.

Hygienspärrar saknades på många anläggningar. I avelsflockar, unghönsuppfödningar och slaktkycklinghus saknades barriärer i fyra till åtta procent. När det gäller slaktkyckling uppgav fem djurägare att hygienspärrar saknades. Dock hade fyra av dessa även andra kategorier av fjäderfän. I värphönsbesättningar saknade 40 procent hygienspärrar och i kalkonflockar 52 procent. Flera av kalkonbesättningarna kan vara småskaliga.

Utevistelse förekom i alla fjäderfäkategorier enligt enkätsvaren. Alla strutsarna hade enligt enkätsvaren tillgång

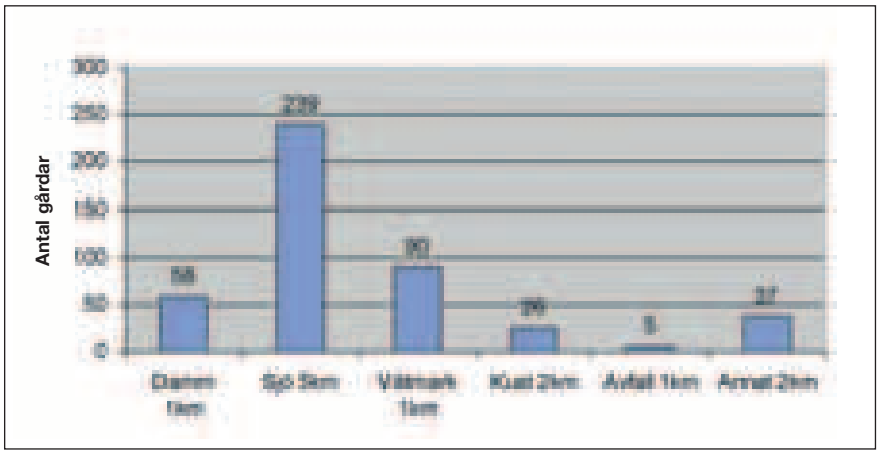

FIGUR 6. *Miljöer för vilda fåglar i närheten av fjäderfäbesättningar.*

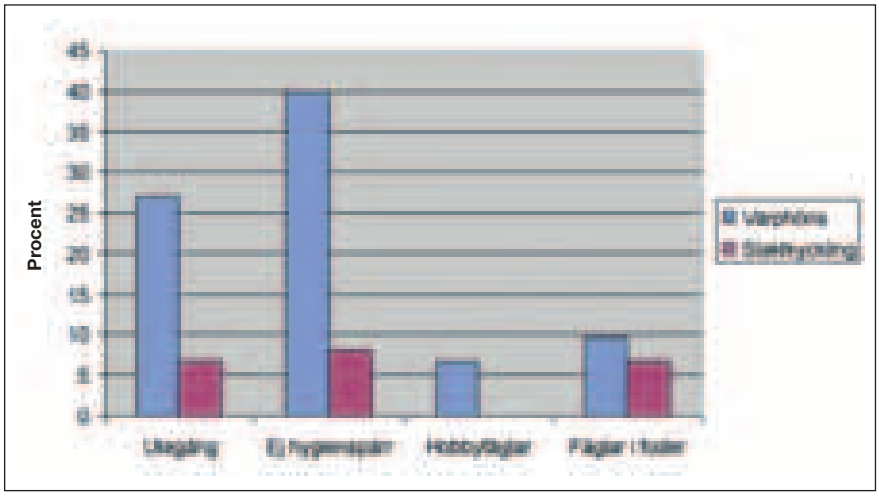

FIGUR 7. *Riskfaktorer i värphöns- och slaktkycklingbesättningar.*

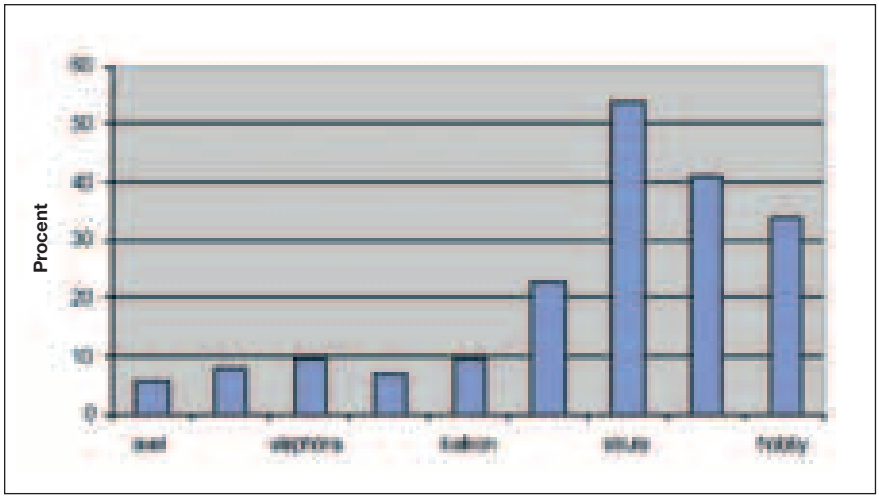

FIGUR 8. *Andel besättningar där vilda fåglar kunde komma åt fodret, uppdelat på olika kategorier fjäderfä.*

till utevistelse, liksom de flesta ankor, gäss och hobbyfåglar. Av de fjäderfän som fick gå ute uppgav 13 procent att man hade hygienbarriärer.

De allra flesta angav att fåglarna får vatten från det kommunala nätet eller från egen brunn, men åtta svarade att man använde sjövatten. Hälften av dessa var anläggningar med viltuppfödning, struts eller ankor/gäss, övriga hade värphöns, varav en även hobbyfåglar.

FOTO: BENGT EKBERG

FIGUR 9. *I en kommersiell besättning med gott smittskydd ska vilda fåglar inte kunna komma åt fodret. Ventilationshuv med nät är ett exempel på hur man håller småfåglar ute.*

DISKUSSION

Detta är den första undersökningen av sitt slag i Sverige. En liknande studie har nyligen påbörjats i Finland. Det är väsentligt både för beredskap, för smittskyddsinformation och för hantering av sjukdomsutbrott att känna till vilka rutiner som tillämpas i verkligheten.

SJVs fjäderfäregister är upprättat för att förbättra beredskapen mot smittsamma sjukdomar, men denna undersökning visar på vissa brister som behöver åtgärdas för att förbättra användbarheten.

Kommersiell produktion definieras i registret som alla som säljer något från sin produktion, och fjäderfäregistret innehåller följaktligen även gårdar med mycket småskalig produktion där t ex ägg säljs till grannar. Vid tidpunkten för utskicket hade SVA endast tillgång till adressuppgifter från registret och det gjordes en utgallring av t ex skolor och djurparker. Resultaten av enkäten tyder på att registret innehåller både många småskaliga kommersiella besättningar och en del hobbybesättningar. På grund av registrets utformning och innehåll blir därför resultaten i enkäten svårtolkade. Resultaten får trots dessa svårigheter anses ge en rimlig överblick över situationen vad gäller kontaktmöjligheter mellan svenska fjäderfän och vilda fåglar.

Svårigheten att skilja mellan hobbyflockar och kommersiella flockar försvårar även bedömning av behovet av smittskyddsinformation. I en kommersiell besättning med gott smittskydd ska det finnas fungerande hygienbarriärer. Det bör inte förekomma hobbyfåglar på gården eller vilda fåglar inne i husen. Vilda fåglar ska heller inte kunna komma åt fodret (Figur 9). Det ingår i regelverket för den frivilliga salmonellakontrollen (12) till vilken många kommersiella producenter är anslutna. Om fjäderfäna har tillgång till utevistelse ökar risken för smitta från den vilda faunan generellt och då kan man inte bli ansluten till detta kontrollprogram. Hobbyfjäderfän är ofta bärare av en rad smittsamma sjukdomar, t ex mykoplasmos, infektiös laryngotrakeit och många parasiter, som de kommersiella flockarna är fria från. Den omfattande handeln med hobbyfjäderfän sprider sjukdomar effektivt. De är också mest exponerade för vilda fåglar. Det finns en risk att några av värphönsflockarna vars ägare angivit att de även har hobbydjur är kommersiella. Därför bör man gå ut med information och återigen varna för risken med att hobbyflockar kan sprida smittsamma sjukdomar.

Mot bakgrund av att hygienspärrar har funnits som en del i det frivilliga salmonellakontrollprogrammet i slaktkycklingbesättningar sedan 1970-talets början är det oroande att hygienbarriärer trots detta saknas på många anläggningar. Även i de besättningar som har utevistelse är det viktigt med hygienspärrar. Vilda fåglar medför en väsentlig risk för introduktion av smitta till tamfåglar, men vidare spridning sker vanligen via andra kontakter mellan besättningar, som kan stoppas med hygienspärrar.

Uppgifterna om vilka fågelarter som är vanligast i närheten av fjäderfäanläggningar bör ligga till grund för framtida utformning av provtagning bland vilda fåglar avseende smittämnen som kan orsaka epizootisjukdomar hos fjäderfä. Ett av de mer anmärkningsvärda resultaten från denna enkätundersökning är den höga förekomsten av småfåglar inne i fjäderfähusen. Dock bör inte detta föranleda ökad provtagning av vilda småfåglar i t ex stadsmiljöer, utan eventuell provtagning av dessa fågelarter inom övervakningsprogram bör riktas mot småfåglar på landsbygden, främst i fjäderfätäta områden.

Det torde främst vara måsfåglar, änder och gäss, som ofta flyger mellan vattendrag och närliggande gårdar, som har betydelse när det gäller närliggande viltfågelmiljöer. Dessa arter kan också vara bärare av aviära influensavirus, vilket stödjer relevansen i att innefatta dem i övervakningsprogram.

Det finns en duvanpassad variant av aviärt paramyxovirus typ 1 hos duvor som i regel ger upphov till utbrott av newcastlesjuka om de smittar fjäderfäflockar. Denna virusvariant har orsakat upprepade sjukdomsutbrott hos såväl tama som vilda duvor i Sverige sedan de första utbrotten 1983 (5). Vid två tillfäl- ➤

FOTO: BENGT EKBERG

FIGUR 10. *Resultaten av enkäten visar att duvor är mycket vanliga på fjäderfägårdar, vilket delvis förklarar de gångna årens utbrott av newcastlesjuka.*

len har smittan även spridits till svenska fjäderfäbesättningar som sedan avlivats på grund av newcastlesjuka. I Storbritannien spreds denna duvvariant av PMV-1 till 17 värphönsbesättningar via foder som kontaminerats av duvor i ett foderlager i en hamn (1). SVA har av denna anledning länge varnat för kontakter mellan fjäderfän och tama och vilda duvor. Resultaten av enkäten visar att duvor är mycket vanliga på fjäderfägårdar, vilket delvis förklarar de gångna årens utbrott och dessutom tydliggör behovet av goda smittskyddsrutiner på anläggningarna (Figur 10).

Kontaktmöjligheterna mellan fjäderfä och vilda fåglar totalt sett visade sig vara knutna till produktionsform snarare än olika delar av landet. Detta stödjer strategin att låta skyddsnivåer vad avser risk anpassas till olika produktionsformer men inte variera mellan geografiska områden.

Som väntat använder de allra flesta dricksvatten från egen brunn eller det kommunala nätet till sina fåglar. Att enstaka viltfågelanläggningar eller anläggningar med ankor, kalkoner och struts använde sjövatten får heller inte ses som anmärkningsvärt. Däremot är det en betydligt större risk att använda sjövatten till värphöns, vilket uppgavs av fyra djurhållare. Risken för exponering av fjäderfä för smittämnen från vilda fåglar, exempelvis influensavirus, i sjövatten är stor. I alla officiella rekommendationer avråds från att använda sjövatten till fjäderfä. Resultaten ger därför anledning till ytterligare uppföljning av dricksvattenfrågan.

Det är tydligt att behovet är fortsatt stort att informera djurägarna avseende risker och smittskydd. Ytterligare studier behövs dock för att på besättningsnivå ta fram åtgärder för att begränsa risken för smittspridning och för att i möjligaste mån förhindra indirekta kontakter mellan vilda fåglar och fjäderfä. Det är exempelvis känt att ventilationssystemen ibland tillåter vilda fåglar eller fågelspillning att komma in i hus, vilket är en uppenbar smittrisk.

Sammanfattningsvis bör resultaten i denna studie användas för vidare utveckling av informationspaket och rekommendationer till fjäderfäägare om hur man begränsar risken för smitta från vilda fåglar, samt viss anpassning av svenska övervakningsprogram avseende smittor hos vilda fåglar av intresse för fjäderfäproduktionen.

TACK

Författarna vill rikta ett tack till ornitolog Ulf Karlsson, Naturicum, SLU, 750 07 Uppsala, för synpunkter vid utformningen av enkäten och till Statens Jordbruksverk för tillgång till adresserna i fjäderfäregistret.

SUMMARY

Questionnaire study among Swedish poultry producers focussing on wild birds as a source of contagious diseases

A questionnaire about the occurrence of wild birds in the vicinity of poultry establishments and the opportunity for direct or indirect contact between poultry and wild birds was sent out to all commercial poultry producers in Sweden. The results revealed significant differences in wild bird exposure between different categories of poultry production, but no significant geographical variation. The highest biosecurity level was seen in broiler production, while game birds and ostriches had most opportunities for contact with wild birds.

The most common categories of wild birds in the vicinity of poultry houses were small passerine birds, such as sparrows, and corvids, in all regions of the country. The results of the study will be used to design hygiene information packages for poultry producers, and for monitoring programmes for poultry diseases that are spread by wild birds.

Referenser

1. Alexander DJ, Parsons G & Marshall R. Infections of fowls with Newcastle disease virus by food contamination with pidgeon faeces. Vet Rec, 1984, 115, 601–602.
2. Alexander, DJ. Newcastle disease, other avian paramyxoviruses and pneumovirus infections. In: Saif YM, Barnes HJ, Glisson JR, Fadly AM, McDougald LR & Swayne DE, eds. Diseases of poultry, 9th ed. Ames, Iowa State University Press, 2003, 63–87.
3. Clarke RC & Gyles CL. Salmonella. In: Gyles CL & Thoen CO, eds. Pathogenesis of bacterial infections in animals. Ames, Iowa State University Press, 1993, 133–153.

4. Hlinak RU, Muhle U, Werner O, Globi A, Starick E, Schirmeier H, Hoffman B, Engelhards A, Hubner D, Conraths FJ, Wallschläger D, Kruckenberg H & Muller T. A virological survey in migrating waders and other waterfowl in one of the most important resting sites of Germany. J Vet Med, series B, 2006, 53, 105–110.
5. Jansson DS & Czifra G. Utbrott av PPMV-1 hos duvor och höns i Skåne hösten/vintern 2000/2001. Wildlife Disease Association, Nordic Section, Kalö, Danmark, 19–22 April, 2001.
6. Kaleta EF & Baldauf C. Newcastle disease in free living and pet birds. In: Alexander DJ, ed. Newcastle disease. Boston, Kluwer Academic Publishers, 1988, MA, 197–246.
7. Kaleta EF. The role of migratory birds in disease transmission. Proceedings XII International Congress World Veterinary Poultry Association, Cairo, Egypt, 17–21 September, 2001, 88–96.
8. Karlsson U, Mörner T & Elvander M. Migrationsmönster för vilda fåglar i Sverige. Svensk VetTidn, 2006, 16, 25–29.
9. Refsum T, Handeland K, Baggesen D-L, Holstad G & Kapperud G. Salmonella in avian wildlife in Norway from 1969 to 2000. Appl and Environ Microbiol, 2002, 68, 5595–5599.
10. Refsum T, Holstad G, Kapperud G & Handeland K. An investigation of salmonella bacteria in waterfowl and migratory birds in Norway. Acta Vet Scand, 2005, 46, 95–100.
11. SANCO/10268/2006 rev 5.
12. SJVFS 2000:118, saknr K 103. Tillgänglig på www.sjv.se
13. SVA, om fågelinfluensautbrottet 2006, www.sva.se
14. Wahlström H, Tysén E, Olsson-Engvall E, Brändström B, Eriksson E, Mörner T & Vågsholm I. Survey of *Campylobacter* species, VETEC O157 and *Salmonella* species in Swedish wildlife. Vet Rec, 2003, 153, 74–80.
15. Wallensten A, Munster VJ, Karlsson M, Lundkvist A, Brytting M, Stervander M, Osterhaus AD, Fouchier RA & Olsen B. High prevalence of influenza A virus in ducks caught during spring migration through Sweden. Vaccine, 2006, 24, 6734–6735.

***BJÖRN ENGSTRÖM,** VMD, statsveterinär, Avdelning för lantbrukets djur, SVA, 751 89 Uppsala.
DÉSIRÉE JANSSON, leg veterinär, tf statsveterinär, Avdelning för lantbrukets djur, SVA, 751 89 Uppsala.
ULLA CARLSSON, VMD, bitr avdelningschef, Avdelning för sjukdomskontroll, SVA, 751 89 Uppsala.
SUSANNA STERNBERG LEWERIN, VMD, docent, Avdelning för sjukdomskontroll, SVA, 751 89 Uppsala.

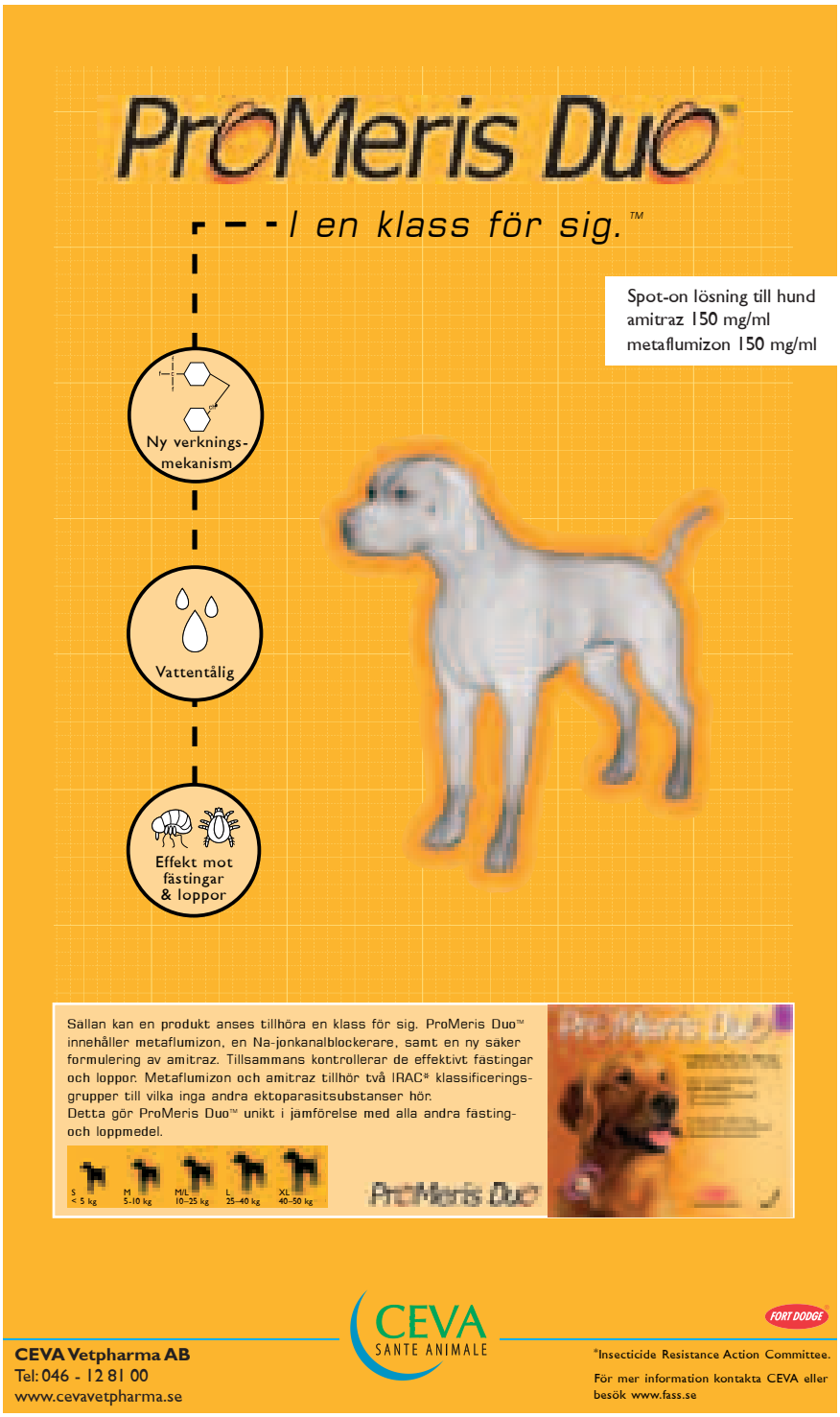

LJUSDALS DJURKLINIK

... med egen, vackert belägen fastighet och stort kundunderlag **söker ny ägare** på grund av pensionering.

Fax: 0651-108 75
Tel: 070-670 27 39
jonas.eriksson@fastighetsbyran.nu

Vilken är din diagnos? – Patologi

En åttaårig tik upptäcktes ha en långsamt växande knöl i sitt juver. Nybildningen opererades bort och skickades in för patologisk-anatomisk undersökning. Fallet är sammanställt och tolkat av Erika Karlstam, avdelning för patologi, SVA.

Hund, cocker spaniel, tik, åtta år

ANAMNES: Ägaren upptäckte ca ett halvår tidigare en centimeterstor, hård tumör i hundens juver. Tumören hade den senaste månaden vuxit något, vilket oroat ägaren. Hunden verkade dock obesvärad av förändringen, och hade inga andra sjukdomssymtom.

Nybildningen, som palpatoriskt var hård och välavgränsad, opererades bort i sin helhet, fixerades i tioprocentig formalinlösning och sändes till patologen, SVA, för histologisk undersökning.

PATOLOGISK UNDERSÖKNING: Se Figur 1 (översiktsbild, perifera delar, mikro), 2 och 3 (närbilder, centrala delar, mikro). Beskriv mikromorfologin och föreslå patologisk-anatomisk diagnos.

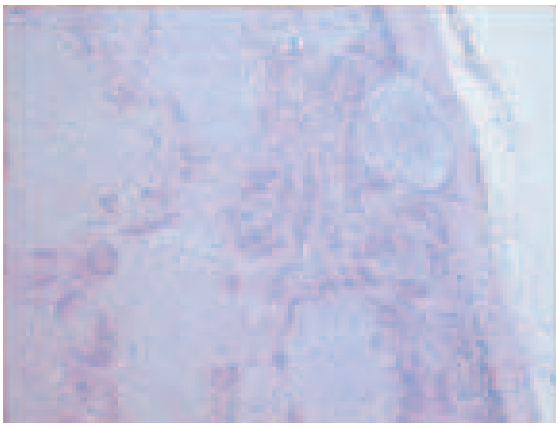

FIGUR 1. *Juvertumör, hund. Histologisk bild från tumörens perifera delar. HE-färgning, 25 gångers förstoring.*

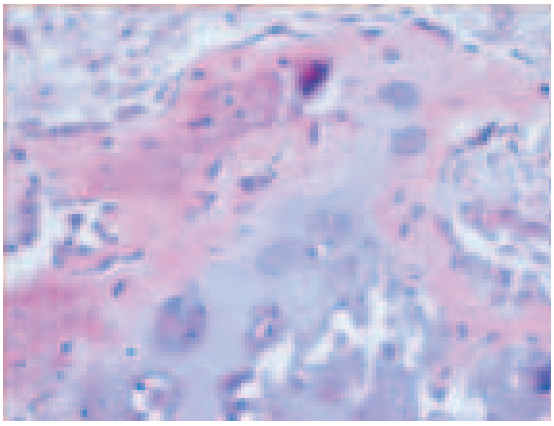

FIGUR 2. *Juvertumör, hund. Histologisk bild från tumörens inre delar. HE-färgning, 100 gångers förstoring.*

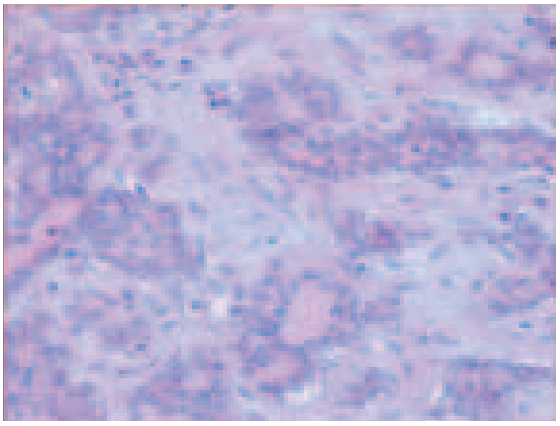

FIGUR 3. *Juvertumör, hund. Histologisk bild från tumörens inre delar. HE-färgning, 100 gångers förstoring.*

SVAR SE SIDAN 48

noterat

Pedagogiskt pris till livsmedelsprofessor

Marie-Louise Danielsson-Tham, veterinär och professor vid Örebro Universitet, har av studenterna vid Restauranghögskolan i Grythyttan utsetts till den bästa läraren år 2007. Motiveringen löd: ”Den här läraren har en utstrålning och brinnande intresse för sitt ämne. Personen är en frisk vind på skolan och är alltid positiv och glad. Med hennes medmänsklighet och glädjefulla föreläsningar förgyller hon allas tillvaro.”

Marie-Louise Danielsson-Tham undervisar i ämnet livsmedelshygien eller som hon själv uttrycker det: ”Hur man undviker att matförgifta sina gäster.” De 450 röstberättigade studenterna lyckades bevara hemligheten in i det sista. Utmärkelsen överlämnades i samband med examenshögtidligheterna i Grythyttans kyrka. Sedan ett år tillbaka följs priset av ett stipendium på 10 000 kr från Stiftelsen Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond.

månadens epiztel

Månadens Epiztel ägnas till största del åt en sammanfattning kring den smittsamma grissjukdomen PRRS som drabbat södra Sverige. Epizteln är ett samarbete mellan SVA och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Jens Norberg, SVA och Urban Wigert, Jordbruksverket.

FÖRSIKTIG OPTIMISM OM PRRS

I början av juli konstaterades den smittsamma svinsjukdomen PRRS för första gången i Sverige. Fram till skrivande stund har myndigheterna i samverkan med näringen arbetat intensivt med att bekämpa smittan och kartlägga hur utbredd den är i landet. Än så länge är det för tidigt att dra säkra slutsatser om smittläget, men Jordbruksverkets djuravdelning ser hoppfullt på situationen. Strategin är att försöka få bort PRRS från landet.

PRRS (Porcine Reproductive and Respiratory Syndrome) är en mycket smittsam virussjukdom som drabbar grisar. Vanliga symtom är reproduktionsstörningar såsom omlöpningar och aborter, ökad dödlighet hos smågrisar eller luftvägsproblem. Sjukdomen sprids lätt via direktkontakt mellan svin eller indirekt via människor, transportbilar eller redskap som förorenats med virus. PRRS smittar inte människor och det är inte farligt att äta kött från grisar som genomgått en infektion.

Provtagning för kartläggning av smittan sker på bred front: på svingårdar som haft kontakt med gårdar där smitta påträffats, på svingårdar i en zon runt de gårdar där smitta påträffats, i suggpooler över hela landet, i avelsbesättningar över hela landet och på gårdar med gyltproduktion över hela landet.

Dessutom planerar Jordbruksverket tillsammans med SVA och Svenska Djurhälsovården en landsomfattande provtagning på slakterierna för att kartlägga om smittan finns i andra delar av landet.

Provtagningen i zonerna i Skåne är avslutad och många kontaktbesättningar har testats. Smitta har hittills påträffats på åtta gårdar. Sju av dessa finns i Skåne och en i Halland. Antalet smittade gårdar är mindre än Jordbruksverket befarade till en början, vilket tyder på att smittan upptäcktes relativt tidigt efter att den kommit in i landet. Man vet ännu inte hur smittan kommit hit, men myndigheterna arbetar intensivt med att spåra den. Bland annat kartläggs alla kontakter och transporter på de smit-

Foto: Bengt Ekberg

I början av juli konstaterades den smittsamma svinsjukdomen PRRS för första gången i Sverige. Jordbruksverkets strategi är att försöka få bort smittan från landet.

tade gårdarna, men än så länge finns inga klara indikationer på varifrån smittan har spridits.

Analyser vid SVA visar att det med säkerhet rör sig om PRRS-virus och att det är av liknande typ som de virus som påträffats i flera andra länder i Europa.

Jordbruksverket har valt strategin att slakta och avliva smittade besättningar för att hindra smittspridning. Några besättningar har redan tömts och där väntar nu sanering. Djurägarna får ersättning från Jordbruksverket för åtgärder till följd av utbrottet.

Karin Åhl, biträdande chef på Jordbruksverkets djuravdelning, poängterar det goda samarbetet mellan berörda myndigheter och med Svenska Djurhälsovården, både när det gäller PRRS och andra sjukdomar. Hon riktar ett stort tack till SVA, berörda länsstyrelser, Svenska Djurhälsovården, Jordbruksverkets distriktsveterinärer och alla andra inblandade för god samverkan och goda insatser under bekämpningen.

Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, d v s utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

KAMELDJUR OCH JAK KARTLAGDA

Nu är kameldjuren och jakarna i Sverige kartlagda. I en rapport har Svenska Djurhälsovården inventerat djuren och sett över vilka eventuella åtgärder som behöver göras för en god djurhållning. Till exempel föreslår man åtgärder för att minska risken att kameldjur och jak smittar livsmedelsproducerande djur inom lantbruket. Rapporten har tagits fram på uppdrag av Jordbruksverket och i samarbete med SVA, mot bakgrund av att antalet kameldjur ökar.

De arter som kartlagts är alpacka, lama, kamel, dromedar och jak. Under de senaste åren har importen av alpacka ökat eftersom alpackanäringen är på frammarsch. Alpackan har blivit populär att hålla som sällskap, för ullproduktion och utställning. Vad gäller övriga arter har ingen ökning noterats. En inventering visar att det finns 66 besättningar med kameldjur och jak. Beträffande alpacka finns 238 djur fördelat på 24 besättningar, för lama finns 96 djur fördelat på 22 besättningar, när det gäller kamel finns 37 djur fördelat på tio besättningar och antalet jakar är 94–106 djur fördelat på tio besättningar. Inga dromedarer påträffades.

Eftersom en tredjedel av dessa djur hålls tillsammans med livsmedelsproducerande djur, finns en viss smittrisk. Många av djuren importeras och kontrolleras inte tillräckligt bra för sjukdomar som svenska livsmedelsproducerande djur är fria från. Svenska Djurhälsovården konstaterar att den EU-lagsiftning som finns för import inte är tillräcklig.

Svenska Djurhälsovården föreslår att en officiell hälsokontroll införs för dessa djur, så att smittläget bland djuren kan övervakas. Djurslagen bör också omfattas av det statliga obduktionsanslaget. I övrigt bör lagstiftningen inom smittskydds- och djurskyddsområdet ses över så att dessa arter också ingår där det är lämpligt. ■

noterat

Upprepade permetrinförgiftningar av katt

Under sommaren har ett ovanligt stort antal rapporter om kattförgiftningar noterats, där förgiftningen berott på felmedicinering av permetrin (Exspot) för fästingbekämpning. Djurägaren har oftast av misstag använt Exspot till katt, eller inte uppmärksammat varningstexten på förpackningen.

Försäkringsbolaget Agria gick i början av juli ut med en varning till kattägare att inte Exspot-behandla sina djur, sedan man på kort tid fått in anmälningar om tre förgiftningsfall. Två av de tre felbehandlade katterna dog. Ytterligare två fall, varav ett med dödlig utgång, rapporterades i Nacka-Värmdöposten den 4 juli.

Katter som får Exspot reagerar med neurologiska symtom i form av kramper och ataxi. Preparatet är receptfritt men får inte ges till katt, vilket anges på förpackningen. Kattens leverenzymer kan inte bryta ner permetrin på samma sätt som hundens, vilket gör substansen toxisk för katt. ■

FOTO: HÅKAN ANDERSSON

Antalet rapporterade Exspot-förgiftningar av katt har ökat i sommar.

Nya etiska regler för läkemedels-sponsring

SOFIA FRANSSON, vet stud, frilansjournalist.*

Sedan tidigare finns en överenskommelse mellan Läkemedelsindustriföreningen, LIF, och Landstingsförbundet (numera SKL) om samverkansformer mellan läkemedelsindustrin och sjukvården. En vilja att ha likartade regler för djursjukvården, liksom påtryckningar från internationella organisationer, har lett till att LIF sedan 1 maj 2007 infört ett nytt etiskt regelverk för kontakter mellan industrin och djursjukvården.

BAKGRUND

Det har tidigare diskuterats mycket kring läkares kontakter med läkemedelsföretag och bland annat resor som erbjudits. Det har hänt att läkare fått 100 procent av sina utlägg vid resor ersatta och hela kongressavgifter betalda, vilket lett till tankar om mutor och bestickning. Samtal mellan LIF och Landstingsförbundet (numera Sveriges Kommuner och Landsting, SKL) om vad som kan vara rimliga ersättningar har lett till att man sedan en tid har avtal som reglerar detta inom humansidan. Eftersom även veterinärer är en intressant målgrupp för läkemedelsindustrin, är det en logisk följd att liknande regler ska gälla där. Även om omfattningen inom den veterinära verksamheten är väsentligt mindre bör samma etik gälla, menar Pär Tellner, apotekare och produktionschef vid LIF. En annan orsak till det nya regelverket är att det förekommit påtryckningar internationellt, där man inte accepterar att det bjuds på fristående sociala aktiviteter.

Det regelverk som gäller sedan tidigare är ”Regler för läkemedelsinformation” från 1969 och Läkemedelslagen (SFS 2006:253), vilken mestadels reglerar humanläkemedel.

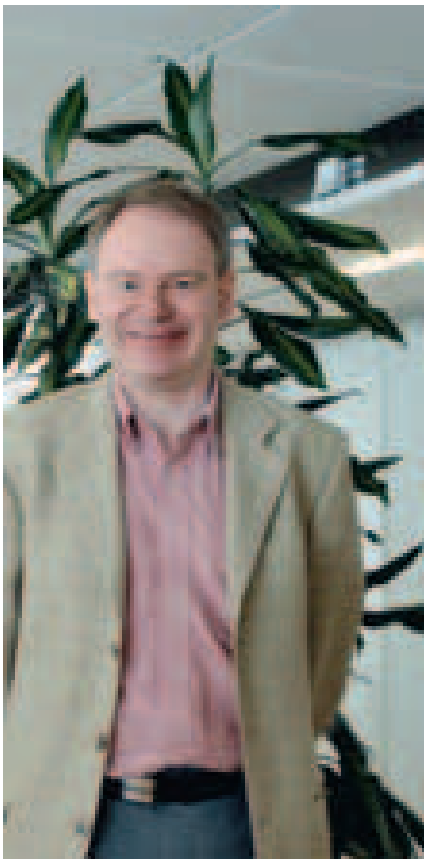

De nya etiska reglerna för veterinärsidan kan ses som en förebyggande åtgärd, eftersom man hittills inte sett några problem inom djursjukvården, säger Pär Tellner.

De nya etiska reglerna för veterinärsidan kan ses som en förebyggande åtgärd, snarare än en lösning på ett problem, säger Pär Tellner. De problem man hittills sett har funnits inom humansjukvården och inte inom djursjukvården.

SAMMANFATTNING AV REGELVERKET

Regelverket gäller för läkemedelsföretag vid anlitande av djursjukvårdspersonal på konsultuppdrag eller vid enstaka tillfällen. Det gäller även vid lämnande av information och utbildning om läkemedelsföretaget är ensam arrangör eller medarrangör, och vid sponsring.

Vid konsultarbete ska en skriftlig överenskommelse mellan medarbetaren och läkemedelsföretaget finnas. Den ersättning som utgår ska vara skälig, och får endast omfatta ersättning för nedlagd tid och utlägg för faktiska kostnader.

Gällande produktinformation ska sammankomster normalt genomföras på deltagarnas arbetsplats. Läkemedelsföretag och personalen ska i god tid träffa överenskommelse om innehållet i informationen och om tid och plats, vilket sedan klart och tydligt ska framgå av inbjudan.

Beträffande terapiinriktad utbildning (se regelverket på www.lif.se för definition) ska den vara problemorienterad och inte produktorienterad. Information om produkter får dock ske vid vetenskapliga sammankomster, om användningen av produkten eller villkoren för produktens användning är en integrerad del av utbildningen och detta tydligt framgår av programmet. Lika som för produktinformation ska sammankomster genomföras på deltagarnas arbetsplats i första hand. Sammankomster utanför Sverige är endast tillåtet i samband med internationella vetenskapliga möten eller utbildningar, under förutsättning att majoriteten av deltagarna inte är från Sverige. Kunskapen som förmedlas ska heller inte kunna inhämtas inom Sverige. Platsen för sammankomsten får inte vara en ort som kan uppfattas som

luxuös, vilket innebär att vintersportorter, hotell vid golfbanor, eller orter där större evenemang pågår samtidigt bör undvikas. Det gäller också att resans längd inte får överstiga sammankomstens, om ett läkemedelsföretag bekostar en del av deltagandet.

FOTO: JAY SPOONER

Några fristående sociala aktiviteter vid sponsrade sammankomster får inte förekomma. Ett läkemedelsföretag kan aldrig bekosta mer än 50 procent av kostnaden för resa, kost och logi.

Bara delfinansiering tillåts

Läkemedelsföretag kan alltså endast delvis bekosta kost, logi, resor och konferensavgifter för deltagarna. När så sker ska måttfullhet och öppenhet tillämpas. Ekonomiklass gäller, om det inte är en försumbar prisskillnad till högre klass. Vin och öl får serveras endast som måltidsdryck. Sprit är inte tillåtet att erbjuda. Riktlinjerna säger att en lunch inte bör kosta mer än 150 SEK och en middag inte mer än 600 SEK.

Ett läkemedelsföretag kan aldrig bekosta en större del av kostnaden än hela konferensavgiften och 50 procent av kostnaden för resa, kost och logi. Några fristående sociala aktiviteter vid dessa sammankomster får inte förekomma. Undantag är t ex musikunderhållning i samband med måltid. Något arvode får inte mottas eller begäras av deltagaren för dennes deltagande.

Ordinarie verksamhet får inte sponsras. Detta innebär exempelvis att personalfester eller delar av dem inte får sponsras.

NÅGON PRAKTISK SKILLNAD?

Inom veterinärsektorn kommer de nya reglerna inte att märkas särskilt mycket. Det som direkt kommer att påverkas är ”get-together-partyt” under veterinärmötet i Uppsala, där sponsorerna nu måste hålla någon information eller utbildning under själva middagen, vilket inte alltid skett tidigare. I övrigt är det inte troligt att det kommer bli någon större skillnad rent praktiskt, eftersom veterinärer sällan begär höga ersättningar eller presenter för att åka på konferens.

Verksamheten mot veterinärstudenter påverkas inte av regelverket och eftersom det idag sker i en begränsad omfattning och det heller inte är tal om några större kostnader, kan man inte räkna med någon förändring. Man skulle kunna säga att humansidan har en ”historisk belastning” jämfört med veterinärsidan säger Pär Tellner, eftersom läkare många gånger har en annan typ av umgänge med företagen och det där finns ett större behov av reglering.

PÅFÖLJDER

Inom LIF har man det så kallade egenåtgärdssystemet, som ska se till att regelverket följs. Det innebär att ett företag som t ex fälls för felaktig marknadsföring får dra in sin annons och betala en avgift, som bestäms av IGM (Läkemedelsindustrins Informationsgranskningsman), eller NBL (Nämnden för Bedömning av Läkemedelsinformation). Avgiften kan endast tas ut av LIFs medlemsföretag, vilka idag omfattar ca 90 procent av marknaden. Övriga företag kan fällas men inte bötfällas, men om man är oense kan ärendet hamna hos Läkemedelsverket eller Marknadsdomstolen. Av de 4 000–5 000 fall per år som ses över av LIF är ungefär fem procent veterinära. De fällande domar som man kan hitta i arkivet berör dock sällan någon allvarlig överträdelse och det är framför allt felaktig marknadsföring det är fråga om, inte exklusiva middagar.

Inom LIF har man egenåtgärdssystemet, som ska se till att regelverket följs.

Ett företag kan anmäla en konkurrent för t ex felaktig marknadsföring, men om det visar sig att anmälan ogillas får det anmälande företaget betala. En enskild veterinär kan dock skicka in en anmälan utan att behöva betala någon avgift om den skulle ogillas av IGM, påpekar Pär Tellner.

Egenåtgärdssystemet innebär att man följer ”andan” i bestämmelserna, vilket gör att systemet anses hårt men rättvist. En anmälan till IGM kan man räkna med tar ungefär 1–1,5 månad i anspråk från anmälan till påföljd. Om ärendet går vidare till NBL får man räkna med minst det dubbla. Som veterinär, eller blivande veterinär, bör man alltså skicka in en anmälan så snart man kan när man ser något felaktigt, t ex om man ser en felaktig indikation i en annons, eller påståenden om effekter som inte kan styrkas. Om man däremot skulle bli erbjuden gratis konferens och boende på lyxhotell vid en golfbana i Beijing 2008 bör man kontrollera almanackan så det inte är första april, eller helt enkelt avböja och kontakta IGM.

MER INFORMATION

Aktuell information om medlemsföretag kan hittas på LIFs hemsida: www.lif.se under ”Om LIF” och ”LIFs medlemmar”. Under ”Etik och regelsystem” finns mer information om IGM, NBL och regelverken i sin helhet. Regelverket som berör veterinärer ligger också ute på veterinärförbundets hemsida www.svf.se.

***SOFIA FRANSSON,** vet stud, frilansjournalist, Gälbovägen 38 lgh C52, 756 51 Uppsala.

Kastrationsmöten

BENGT EHN, f d distriktsveterinär.*

I en historisk återblick berättar författaren om sina egna och tidigare verksamma veterinärkollegers erfarenheter kring hingstkastrationer. Man samlade under 1900-talets första hälft hästar och hästägare till kastrationsmöten, som inte sällan också var en god inkomstkälla för veterinären.

FOTO: HOLGER HÅGGSTRÖM

Under kastrationsmötena fick alla närvarande delta i kastning och sövning. Författaren i full färd med att utföra ingreppet under ett "möte" i Köping 1950.

Mitt första minne av veterinär verksamhet daterar sig till tidigt 1930-tal. Fram till 13 års ålder bodde jag i en liten bondsocken med knappt 400 själar, belägen på Västgötaslätten. Socknens centrum var handelsboden och där fanns på sirapstunnan eller silltunnan ofta anslag om diverse aktiviteter. Vid ett tillfälle hade distriktsveterinären i Järpås, på den tiden bosatt i Lidköping, tillkännagivit att kastrationsmöte skulle avhållas i socknen vid en viss angiven tidpunkt.

Att hålla kastrationsmöten var ett effektivt sätt att samla folk och fjolårets hingstföl. Västergötland och enkannerligen Skaraborgs län var på 1930-talet centrum för den svenska ardenneraveln och de många kastrationerna betraktades av där verksamma kolleger som den förnämsta inkomstkällan.

Mycket har sagts om vad som ska ske när björkarnas löv ser ut som musöron. Enligt professor Åkerblom var även just den tiden lämpad för kastration. Det var också på våren som det utlystes kastrationsmöten.

KASTTYG OCH KLOROFORM

Vid varje möte kunde det röra sig om ett 20-tal åringar. Alla närvarande fick delta i kastning och sövning. Ofta använde man dubbla kasttyg så att operatören kunde gå från en avklarad åring till nästa, kastad och nersövd med kloroform. Det hände nog att en eller annan aldrig vaknade från narkosen. Det berättas om den legendariske Karl Svensson (1890–1966) i Grästorp att han vid dylika misstag tog upp plånboken och ersatte djurägaren med skäligt belopp.

I Falköpings distrikt utfördes på sin tid årligen 400–500 kastrationer. En av mina företrädare där som distriktsveterinär var Erik Kylén (1866–1928). Om honom berättas att om någon djurägare framåt eftermiddagen ringde och rapporterade att "någonting" kommit fram efter operationen var Kyléns standardsvar: "Klipp av det som fallit fram. Kommer det blod är det bra, kommer det skit så slakta". Inga problem med differentialdiagnosen. Veterinären var kung i sitt distrikt, begreppet ansvarsnämnd var det inte tal om.

Kylén var specialist på klapphingstoperationer och reste vida omkring i landet och hjälpte kolleger som inte behärskade tekniken. Det har sagts om honom att han utförde 999 klapphingstoperationer men förunnades inte att utföra den 1000:de.

EKONOMISK BETYDELSE

Som ett belysande exempel på kastrationernas betydelse i den veterinära ekonomin vill jag återge vad förre länsveterinären Herved Thomasson (1904–1961) berättade för mig. Kylén skulle efterträdas i Falköping av Oscar Persson (1889–1950), då distriktsveterinär i granndistriktet Tidaholm. Under en övergångstid skulle Thomasson uppehålla vakansen men han fick vikariatet endast under förutsättning att han ➤

FOTO: HOLGER HÄGGSTRÖM

Då var det bara att vänta... 80 kronor är väl skäligt för resa, kloroform och fyra kastrationer?

avstod från kastrationerna. De skulle Persson ta hand om.

En annan liten historia som också har med ekonomi att göra. Det var kastrationsmöte i Torbjörnstorps socken strax utanför Falköping. Under pågående aktiviteter passerade pastoratets kyrkoherde, gammal vän till Kylén. När prelaten såg vad som försiggick var hans kommentar: ”Ja, här står du och pungslår både folk och fä”.

EGNA ERFARENHETER

För egen del har jag ordnat kastrationsmöten i mera blygsam skala, men redan på mitt första vikariat som distriktsveterinär i Gysinge 1947 hade jag några möten och de sista hade jag som vikarie i Örnsköldsvik 1957. Jag vill minnas att det var fyra–fem ganska välbesökta möten. När jag kom till Falköping 1965 var hästpraktiken ett minne blott, jag kan inte erinra mig någon hästkastration under mina år där.

Bilderna är från ett litet kastrationsmöte 1950 i Köpings distrikt. Kollegan Holger Häggström var med som auskultant och det är han som fotograferat. Fyra kastrationer utfördes en tidig vårmorgon. Arvodet var 20 kronor styck, vilket en bonde tyckte var dyrt. Han hade aldrig betalat mer än tolv kronor tidigare. Jag tog inte så allvarligt på kritiken. Tyckte att sammanlagt 80 kronor var skäligt för resa, kloroform och fyra kastrationer.

Vad skulle det kosta idag?

KASTRATIONSARIA

Som en avslutande kommentar kan det konstateras att hingstkastrationerna även funnit sin plats i den veterinära kulturen. Vännen Nolle Lindgren har vänligen bidragit med texten till följande kastrationsaria, från sista akten i spexet Ferdinando till melodi efter den italienska ”Canzone Populare”.

Ja våren plägar komma efter vintern,
Som man ju vet, i allmänhet.
Och då går allt i sus och yra,
Som förr var trist, javisst, javisst.
Så snart jag i min hand har fattat tag i,
Min Marska tång, ja på en gång.
Ja då kan allt vad hankön heter sjunga,
Sin svanesång.
I: Knivar saxar, också en pincett,
Ja detta yrket det är inte lätt.
Fönikeln hit, fönikeln dit,
Fönikeln hi, fönikeln hå,
Ja nu så mina herrar är fönikeln av
till slut ändå.

***BENGT EHN,** f d distriktsveterinär, Björnbo 30, 181 46 Lidingö.

noterat

Förbud mot handel med katt- och hundpäls

Från och med år 2009 får inte längre varor gjorda av katt- eller hundpäls importeras till EU, meddelade EUs officiella nyhetsbrev ”EU Direkt” den 20 juni. Förbudet som klubbades av Europaparlamentet dagen innan välkomnas av kommissionen som från början lagt fram förslaget.

”Jag är nöjd med att parlamentet har gett ett så snabbt och rejält stöd för ett EU-förbud mot hund- och kattpäls. Under flera år har invånarna krävt åtgärder från EU för att försäkra att djur som vi betraktar som husdjur skyddas från denna förfärliga verksamhet”, säger hälsokommissionär Markos Kyprianou. Sveriges Veterinärförbund var en av de organisationer som bad den svenska regeringen att driva frågan i EU, sedan det framkommit hur skinnen framställs. Hundar och katter flås oftast levande och vid medvetande för att producera skinnen på ett billigt sätt i Asien.

Medlemsländerna åläggs att efter införandet av handelsförbudet göra stickprov på sina marknader för att kontrollera att förbudet verkligen följs.

Gör din litteratursökning på www.svf.se

Som medlem i veterinärförbundet har man möjlighet att utan någon kostnad utföra litteratursökningar på den internationella vetenskapliga databasen Pub Med. Logga bara in på medlemsdelen av förbundets hemsida www.svf.se, och tryck på rubriken ”Sökning på Pub Med”. Större delen av den naturvetenskapliga världen ligger för dina fötter, bara några tangenttryckningar bort.

Var det SVF eller AVF som varslade om strejk?

TEXT: KARIN ÖSTENSSON, *förbundsordförande, SVF*

I slutet av maj kunde man läsa både på SVFs hemsida och i vissa dagstidningar att Sveriges Veterinärförbund hade varslat om strejk för djursjukhusanställda veterinärer.
I veterinärförbundets nya organisation är det en särskild förening för anställda veterinärer, AVF, som på delegation från förbundsstyrelsen sköter och ansvarar för den fackliga verksamheten inom förbundet.
Borde det inte då ha varit AVF som varslade om strejk? undrade en medlem. SVF-ordföranden klargör utifrån de frågor som ställts.

FRÅGOR OCH SVAR

Varför har det stått att SVF är motpart till arbetsgivarsidan och att SVF varslat om strejk? Är det inte AVF?

Inom veterinärförbundet är det AVF som sköter och ansvarar för förhandlingarna med arbetsgivarsidan, i det här fallet Skogs- och lantarbetsgivareförbundet, SLA – och beslutar om eventuella konfliktåtgärder. Men formellt är det fortfarande *förbundet*, dvs SVF, som är motpart till arbetsgivarsidan. Det kan vi inte göra något åt. På samma sätt har arbetsgivarna representerats av SLA, formellt, och SLA har angivits som arbetsgivarpart – även om det bara var en liten arbetsgivargrupp inom SLA det gällde. Hade de t ex lagt ett lockoutvarsel så hade det formellt kommit från SLA, även om det förstås inte hade gällt alla arbetsgivare anslutna till SLA.

Vi har ritat om vår interna karta i SVF i den nya organisationen och det har blivit väldigt bra. Men det går inte att ändra på det stora pussel som vi är en del av, dvs arbetsmarknaden, dess parter och det regelverk som reglerar det. Däremot kunde vi tydligare ha framhållit, i de texter vi själva formulerat, att det var just AVF inom SVF som skötte det här. Därigenom hade vi också synliggjort den nya ordningen, och AVFs ställning inom förbundet. Det ligger även i AVFs intresse. Vi får lära oss till nästa gång, även om vi hoppas att det då inte ska handla om något strejkvarsel.

Det råder dock ingen tvekan om hur det verkligen är. Det är AVF som förhandlar och sköter alla de här angelägenheterna på delegation från förbundsstyrelsen. Liksom det är Företagande ➤

➤ Veterinärers Förening, FVF, som sköter företagarfrågor. Det är reglerat i våra stadgar. Förbundsstyrelsen har under den aktuella förhandlingsprocessen förhållit sig neutral. Vi kan naturligtvis aldrig säga att ”det här har vi inte något ansvar för” – ytterst har förbundsstyrelsen ansvar för all verksamhet inom SVF. Men det är viktigt att tydliggöra att så länge vi har förtroende för AVFs och FVFs styrelser, sköter de verksamheten inom sina mandat i det närmaste autonomt.

Vem står för kostnaderna vid en strejk? Varifrån kommer pengarna och hur fylls kassan på?

Sedan 1960-talet har SVF en fond som, enligt sina statuter, enbart får användas för kostnader i samband med fackliga konfliktåtgärder och i särskilda fall för viss annan facklig verksamhet. Fonden ligger under sedvanlig kapitalförvaltning och tillväxten under åren har främst skett när ”börsen har gått bra”. Under de senaste 23 åren har det, närmast symboliskt, debiterats 1 kr per år från varje medlem för att ”fylla på” i fonden. I den nya organisationen debiteras medlemmarna i FVF inte alls.

Men fondens medel skulle möjligen kunna användas även för FVFs medlemmar i vissa situationer. Om vi tänker oss att ett eventuellt statligt jourbidrag till företagande veterinärer, som föreslås i Veterinärutredningen, skulle förhandlas för hela den veterinärgruppen. Om SVF/FVF i så fall vore förhandlande part och budet från staten skulle bli så dåligt att avtalet skulle sägas upp och hela gruppen slutade ha jour (vilket hände i Norge 2004, allmänt kallat ”veterinärstrejken”). Då skulle det kunna tänkas att medel från fonden kunde användas för att täcka vissa kostnader, även om ”striden” då skulle gälla FVFs medlemmar. Det skulle vara en helt ny form av ”kollektiv stridsåtgärd”, avseende företagare, men som i viss mån är jämförbar med andemeningen i fondens syfte.

Vilken ställning har de veterinärer som är medlemmar i SVF men inte i någon av SVFs föreningar?

AVFs (eller FVFs) regler och åtgärder kan aldrig gälla några andra än deras medlemmar. I samband med en konflikt är det dock vanligt att man varslar alla berörda i ett visst arbete – inte bara sina medlemmar. Detta för att det ska bli lagligt även för de andra att delta i konflikten *om de själva vill*. Arbetsgivarorganisationen kan göra på samma sätt i sina konfliktåtgärder – varsla även dem som inte är medlemmar i motpartens organisation (se MBL 1976:580 § 45). De som är direktanslutna medlemmar i SVF eller medlemmar i FVF kan dock aldrig förväntas hörsamma eventuella konfliktåtgärder beslutade av AVF. Motsvarande skulle gälla FVFs eventuella åtgärder i tidigare exempel.

Verksamheten i veterinärförbundet sköts med tydliga rågångar mellan SVF, AVF och FVF och föreningarna har väl avgränsade mandat. Men det är viktigt att kunna kommunicera det också, och där kan vi bli tydligare. Vi behöver nog ta fram konkreta riktlinjer för hur vi ska formulera oss både inom och utom förbundet. Det får bli ett nytt stycke i SVFs policydokument. ■

Regionhästsjukhuset Strömsholm inbjuder till

Scintigrafisymposium

praktiskt användande av scintigrafi inom diagnostiken

Lördag 6 oktober

Plats: Regionhästsjukhuset Strömsholm

Innehåll: Presentation av scintigrafi med Charlotte Erichsen-Elvebakk som arbetar på Norges Veterinärhögskola, institutionen för radiologi. Hon är där ansvarig för att bygga upp den nukleärmedicinska verksamheten och har mångårig erfarenhet av scintigrafi.

Klinisk användning och fallbeskrivningar med regionhästsjukhusets veterinärer Ulrika Norell, Dylan Gorvy och Maria Sjöström.

Diskussion: Vilka fall är lämpliga för scintigrafi?

Presentation av regionhästsjukhusets scintigrafiutrustning.

Kostnad: 600 kr inkl frukost, lunch och eftermiddagskaffe.

Anmälan: Senast den 14 september 2007 till Maria Sjöström, e-post: maria.sjostrom@regdjsh.se eller telefon: 0220-45218. Anmälan är bindande.

Information: Kontakta Maria Sjöström.

Målgrupp: Hästpraktiserande veterinärer inom alla verksamheter som vill lära sig mer om vad scintigrafi är och kan användas till. Ingen förkunskap inom scintigrafi krävs

Välkomna önskar scintigrafiavdelningen på Regionhästsjukhuset Strömsholm

Kungligt intresse för smittsamma djursjukdomar

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Det är inte alla veterinära föredragshållare förunnat att ha både H M Konungen och Prins Carl Philip som åhörare. För Stefan Alenius, SLU, blev situationen dock verklighet i början av juni, när han som inbjuden föreläsare talade om bot mot smittsamma djursjukdomar på Stenhammars gods.

Stenhammars slott ligger i hjärtat av Södermanland, strax utanför Flen. Det nuvarande slottet byggdes 1658 av Johan Rosenhane, men efter en donation blev svenska staten ägare till egendomen. Donationsvillkoren var dock tydliga: arrendator till gården fick bara vara "*någon svensk undersåte varande prins av det regerande konungahuset*". Gården arrenderas sedan 1965 av H M Kung Carl XVI Gustaf.

Verksamheten består idag av dikoproduktion med växtodling helt inriktad mot denna. 2006 inledde SLU och Stenhammars Godsförvaltning AB ett långsiktigt samarbete där forskning och praktisk tillämpning inom den betesbaserade nötköttsproduktionen är huvudinriktningen. Kungen har ett stort engagemang i Stenhammars utveckling och ser gärna att en årlig Stenhammarsdag genomförs, där aktuell forskning och kunskap presenteras. Den 5 juni anordnades därför för andra gången en kunglig Stenhammarsdag med inriktning mot naturvård och produktion, denna gång i Linnés fotspår. En av föredragshållarna var Stefan Alenius, veterinär och professor i idisslarmedicin vid SLU.

Kungen själv tog emot besökarna på gårdsplanen utanför stallarna. Stefan Alenius och Lisa Sennerby Forsse på väg att hälsa på arrendatorn.

VILL UTNYTTJA NATURBETEN

Kungen själv inledde dagen med att presentera verksamheten på Stenhammar, och sitt personliga intresse för produktionen. Godset har just slutfört bygget av ett stort köttdjursstall, med plats för 420 djur. Det var ett strategiskt beslut att satsa på dikouppfödning, berättade kungen för det 60-tal inbjudna gäster som deltog.

– Vi vill utnyttja naturbetesmarker, sade han, och därutöver planeras växelvis bete och foderproduktion. En styrelse träffas regelbundet för att planera och utveckla verksamheten, och kungen deltar i detta arbete så ofta han har möjlighet.

Genom samarbetet med SLU uppnås synergieffekter för båda parter. Universitetet får tillgång till en stor nötdjursbesättning att tillämpa sina forskningsresultat på, och Stenhammar får snabbt ta del av den senaste kunskapen.

FÖREDRAGEN

Stenhammarsdagen hölls i en informell atmosfär, där föredragshållare och åhö- ➤

➤ rare alla satt i det nybyggda stallets maskinhall. Bland deltagarna märktes Prins Carl Philip, som intresserat lyssnade på sin far och övriga talare.

SLUs rektor Lisa Sennerby Forsse tackade i sitt föredrag kungen för den vetenskapliga mötesplats han gjort Stenhammar till. Hon frågade sig om världens mark kommer att räcka till, då den globala livsmedelsproduktionen måste dubbleras fram till 2050 om maten ska räcka till alla människor. För svensk del räknar man med att t ex Skåne har tre månader längre vegetationsperiod per år 2085 än 1990. Frågan är bara hur det ser ut längre söderut på jordklotet då.

Agronomen Christel Cederberg gav en dyster, om än ganska ensidig bild av djuruppfödningen ur ett miljöperspektiv. Hon hävdade att 18 procent av de globala växthusgasutsläppen kommer

Prins Carl Philip uppskattade Stefan Alenius humoristiska och initierade beskrivning av veterinär smittobekämpning.

HIPRACIN, oxytocinpreparat i ny storförpackning* (10 x 50ml), ger lägre pris för varje behandling! Även till häst, hund och ko!

*(Finns också i : 10 x 10 ml och 10 x 10 x 10 ml).

Marknadsförs av NORDVACC AB
Tel: 08-449 46 50
E-mail: vet@nordvacc.se

NORDVACC

Box 112, 129 22 Hägersten.
Fax: 08-449 46 56.
Hemsida: www.nordvacc.se

från animalieproduktionen, varav idisslarna står för merparten. Kungen vred obekvämt på sig vid detta budskap, men Cederberg nämnde inget om kornas positiva effekt, t ex för bevarande av den biologiska mångfalden. Dock berättade hon att man genom ett antal åtgärder kan få även ett animaliebaserat jordbruk att bli klimatneutralt.

ÄRFTLIGA EGENSKAPER OCH SMITTOBEKÄMPNING

De två avslutande föredragen gick mer direkt in på olika djurrelaterade problemställningar.

Per Jensen, professor i etologi vid Linköpings universitet, redogjorde för mekanismerna kring djurs domesticering. Mest uppseendeväckande var att han genom olika försök kunnat visa att förvärvade egenskaper hos djur kan nedärvas. Hos höns har hans forskargrupp upptäckt att stressreaktioner som föräldrarna ”lärt sig” kan ärvas av ungarna. Uttrycksnivån i föräldrarnas gener förändras av stress, och denna förändring kan föras över till avkommans gener. Det blev en signifikant skillnad i stressreaktioner hos ungar till inlärt stressade föräldrar jämfört med ungar till lugna föräldrar, trots att föräldrar och avkomma aldrig träffats och kunnat påverka varandras beteende.

Per Jensen berättade hur han genom olika försök kunnat visa att förvärvade egenskaper hos djur kan nedärvas.

Stefan Alenius från SLU gav på ett humoristiskt men initierat sätt en övergripande bild av veterinär smittobekämpning från Linnés tid och framåt.

Kungen och prinsen flankerar Stefan Alenius, på väg ut till eftermiddagens exkursion. Förmodligen är kungligheterna något mer ändamålsenligt klädda för en utflykt i naturen.

Inte förvånande uppehöll han sig en stor del av sitt föredrag vid bekämpningen av bovin virusdiarré (BVD). I Sverige är idag 99,8 procent av nötbesättningarna fria från denna infektion, efter ett program som började 1993. Nötkreaturen på Stenhammar hör till de BVD-fria besättningarna, och det är viktigt att hålla dem fria från detta och andra virus, påpekade Alenius. Nya infektioner dyker ständigt upp, och han exemplifierade med upptäckten av ett tidigare okänt pestivirus hos nöt som börjat spridas från Thailand. Ett bättre samarbete än hittills mellan veterinärmedicinen och humanmedicinen måste etableras för att slå tillbaka framtida virusangrepp, underströk han.

Dagen avslutades med lunch i det gröna och därefter en exkursion i markerna runt Stenhammar ledd av bland andra kungen. Prins Carl Philip passade då på att berätta för Stefan Alenius att han uppskattat dennes föreläsning mycket. Kanske prinsen fick inspiration till ytterligare veterinärmedicinsk förkovran, månne namnet ”Kunglig veterinärhögskola” kan bli aktuellt igen?

Stenhammarsdagen planeras i vilket fall som helst att återkomma nästa år, med fler föreläsningar i kunglig inramning. ■

DermaPet
– det naturliga valet

MalAcetic™ familjen
innehåller borsyra och ättiksyra

Äntligen är TrizEDTA tillgängligt!

Dr. Baddaky® Europe AB
Pb 44, 67321 Charlottenberg
tel 0571-20230
www.drbaddaky.com

Linné 300 år

En pratstund med DNA-spiralens upptäckare

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

2007 firas, som säkert ingen undgått att märka, Linnés jubileumsår runt om i Sverige. I Uppsala kulminerade festligheterna på blomsterkungens 300:e födelsedag den 23 maj, med besök av det japanska kejsarparet. Det var dock fler internationella storheter som kom dit för att hylla Carl von Linné.

Linnés 300-årsdag den 23 maj firades med pompa och ståt på många ställen i landet, men kanske allra intensivast i Uppsala.

De mer formella aktiviteterna bestod av en högtidsgudstjänst i Uppsala domkyrka i närvaro av bland andra kungaparet, kronprinsessan och det japanska kejsarparet. Efter gudstjänsten gick en procession till universitetet där det var högtidsceremoni. Medaljer förärades kejsaren, kungen, hedersdoktorer med flera. Nykomponerad musik uppfördes och Tore Frängsmyr, professor i vetenskapshistoria, höll tal. Dagen avslutades med bankett på Uppsala slott med drygt 400 gäster. Landshövding Anders Björck var värd och Kejsar Akihito av Japan utbringade en skål för Linné.

BERÖMDA HEDERSDOKTORER

I skuggan av statschefernas officiella program, hade ett antal vetenskapliga storheter kommit till Uppsala för att delta i firandet av Linné och för att bli särskilda hedersdoktorer till Linnés minne vid Uppsala universitet. Bland de tillresta märktes namn som Kofi Annan (tidigare generalsekreterare för FN), Sir David Attenborough (naturvetenskapsprofil för engelska BBC) och Jane Goodall (etolog och pionjär för kartläggning av schimpansernas beteende).

En av de hedersdoktorer som SVT fick tala med var James Watson, upptäckare av DNA-molekylens struktur och Nobelpristagare 1962. Tillsammans med den numera avlidne Francis Crick inledde Watson ett forskningsprojekt i Cambridge på 1950-talet, som resulterade i beskrivningen av en spiralstruktur för DNA. Den numera 79-årige James Watson är fortfarande aktiv inom genetisk forskning, idag som chef för Cold Spring Harbor Laboratory i Cold Spring Harbor, New York. Han kunde

FOTO: MIKAEL WALLERSTEDT

Kejsar Akihito jämför sin medalj med den svenska kungens, sedan han utsetts till hedersmedlem vid Uppsala universitet på Linnés födelsedag.

Foto: Tommy Westberg

Naturvetenskaplig forskning måste betalas bättre, annars riskerar vi att stanna i utvecklingen, varnade James Watson.

nyligen titulera sig den andra människan i världen som fått hela sitt genom sekvenserat.

– Mina medarbetares kartläggning av DNA hoppas jag ska leda till en bättre förståelse av utvecklingen av oss själva och vår omvärld, sade Watson. På det sättet såg han likheter mellan sin egen verksamhet och Linnés systematisering av flora och fauna.

OROLIG FÖR ÅTERVÄXTEN

James Watson berättade att det från början var hans fågelintresse som väckte nyfikenheten på naturvetenskapen. Som tonåring funderade han mycket på varför fåglar flyttar och hur de hittar sina mål. Dessa funderingar ledde fram till att han vid 17 års ålder för första gången hörde talas om DNA, och resten är som det heter historia. Han är idag dock orolig för återväxten inom naturvetenskaplig forskning, både i USA och i övriga världen. Dagens unga blir avskräckta av hur komplex forskningen blivit, men framför allt av bristen på lönsamhet. Naturvetenskaplig forskning måste betalas bättre, annars riskerar vi att stanna i utvecklingen, varnade han. Inga barn vill ha det sämre ställt än sina föräldrar, men det får man med dagens forskarlöner, underströk Watson. Säkert ett konstaterande som många svenska doktorander också kan skriva under på. Watsons råd till i-ländernas regeringar var att satsa på högre forskningsanslag, för att trygga framtiden.

Linnéåret fortsätter med olika evenemang ända fram till december, även om höjdpunkten passerade runt blomsterkungens födelsedag. Det pratas redan om ett permanentande av vissa arrangemang, vilket skulle vara ett värdigt hedrande av den svenske superhjälten i biologi. Förhoppningsvis kan Linnés betydande veterinärmedicinska bedrifter lyftas fram på ett tydligare sätt under framtida hyllningar. ■

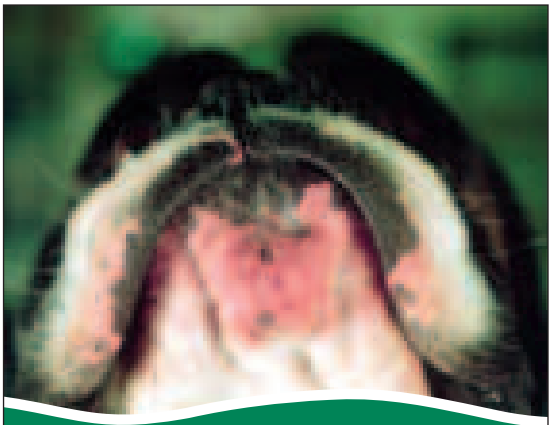

Dermatitis

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.

Cefaseptin® vet.
(Cefalexin)

Effektivt mot
Staphylococcus intermedius

God Smaklighet !

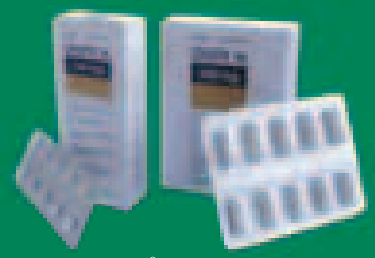

Cefaseptin® vet. tabletter:
120 mg med brytskåra: 30 st.
600 mg med brytskåra: 30 st och 90 st.

Vid förskrivning, se FASS vet.

VIAVET SCANDINAVIA

Box 9, 265 21 Åstorp
Tel. 042-676 03, Fax 042-676 04
E-post: viavet@telia.com

Akademikernas a-kassa sänker avgiften

Akademikernas a-kassa, AEA, sänker medlemsavgiften med 15 kronor per månad från den 1 september 2007. Anledningen till sänkningen är framför allt att det goda arbetsmarknadsläget lett till minskade kostnader för kassan.

– Att vi nu kan sänka avgiften från 240 till 225 kronor i månaden känns väldigt bra, säger Anna Ekström, ordförande i AEA. Vi erbjöd redan före sänkningen den billigaste arbetslöshetsförsäkringen, och nu sjunker avgiften ännu mer. AEA är en a-kassa som helt finansierar utbetald ersättning och administration med medlemsavgiften. När kassans kostnader sjunker, är det naturligt att det ska komma medlemmarna till del.

– AEAs ekonomi är helt beroende av dels hur många som är medlemmar, dels hur många som är arbetslösa. Om medlemstalet eller arbetslösheten ökar eller sjunker, så kommer det att resultera i höjda eller sänkta avgifter framöver, säger AEAs tillförordnade kassaföreståndare Tomas Eriksson. ■

Miljonbidrag till excellenta SLU-forskare

Fem forskare vid SLU får av universitetet så kallade excellensbidrag om två miljoner kr per år vardera under sex år, från 1 juli i år t o m 30 juni 2013.

Excellensbidraget ingår i universitetets satsning på framstående forskning och är också ett sätt för SLU att visa internt och externt att man värnar om sina toppkrafter. Ledande SLU-forskare har nominerats av respektive fakultet, och sedan har forskningsrådet Formas med hjälp av internationella experter utvärderat och rangordnat forskarna.

– Det är viktigt för SLU att ha framstående forskning inom våra områden och satsningen ska ses som ett sätt att stimulera och öka forskarnas möjligheter att konkurrera i en tuff omvärld. Samtidigt hoppas vi att bidragen ska verka som en stimulans för andra forskare och för verksamheten, säger SLUs rektor Lisa Sennerby Forsse.

Två av de fem forskarna kommer från fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap, nämligen Sandor Belak, institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap och Linda Keeling, institutionen för husdjurens miljö och hälsa. ■

RECOVERY

EFFEKTIVARE ÅTERHÄMTNING

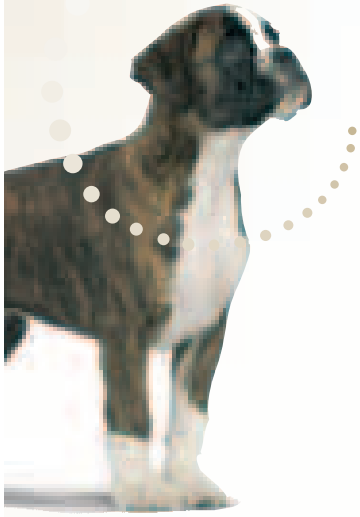

Forskningsresultat har påvisat att ett förebyggande och tidigt tillskott av lättsmält och anpassad näring (via mag- och tarmkanalen) vid intensivvård förkortar vårdtiden och tidigarelägger utskrivning. Man har också sett förbättrade levervärden och färre smittsamma komplikationer när immunförsvaret får hjälp med restitution av kroppen.

Viktiga näringsämnen i de här sammanhangen är förgrenade och lättsmälta aminosyror, zink, FOS, MOS och arginin samt höga nivåer av antioxidanter. Ett högt energiinnehåll i liten mängd foder är optimalt och nödvändigt i dessa situationer. Recovery tillfredsställer alla djurens behov vid intensivvård med smakligheten i topp!

ROYAL CANIN
VETERINARY DIET

Kontakta oss för mer information på telefon 031-742 42 40 eller skriv till vet.info@royalcanin.se

VETERINÄRKONGRESSEN 2007

Torsdag 8 – fredag 9 november 2007

Detaljerat program, se följande sidor.

torsdagen den 8 november

Dragarbrunn A + B	Dragarbrunn B	Almtuna	Royal, salong 1	Fålhagen	Petterslund
09.00 **Plenarsession**					
09.50 KAFFE					
10.20–12.00 **Plenarsession** *forts*					
	13.00 **Smådjurs-symposium**	13.00 **Small animal symposia**	13.00 **Hästsymposium**	13.00 **Försöksdjurs-symposium**	13.00 **Husdjurs- och livsmedels-symposium**
	14.10 KAFFE	15.30 KAFFE	14.30 KAFFE	14.15 KAFFE	14.30 KAFFE
	14.40–16.40 **Smådjurs-symposium** *forts*	16.00–17.30 **Small animal symposia** *forts*	15.00–16.30 **Hästsymposium** *forts*	14.45–16.30 **Försöksdjurs-symposium** *forts*	15.00–16.30 **Husdjurs- och livsmedels-symposium** *forts*

fredagen den 9 november

Dragarbrunn B	Almtuna	Royal, salong 1	Luthagen	Petterslund	Fålhagen
08.30 **Smådjurs-symposium**	08.30 **Small animal symposia**	09.00 **Hästsymposium**	09.00 **Försöksdjurs-symposium**	09.00 **Husdjurs-symposium**	09.00 **Livsmedels-symposium**
10.00 KAFFE	10.00 KAFFE	10.30 KAFFE	10.30 KAFFE	10.30 KAFFE	10.50 KAFFE
10.30 **Smådjurs-symposium** *forts*	10.30 **Small animal symposia** *forts*	11.00 **Hästsymposium** *forts*	11.00 **Försöksdjurs-symposium** *forts*	11.00 **Husdjurs-symposium** *forts*	11.20–13.20 **Livsmedels-symposium** *forts*
11.35 LUNCH	12.00 LUNCH	12.30 LUNCH	11.45 LUNCH	12.00 LUNCH	
12.35 **Smådjurs-symposium** *forts*	13.00 **Small animal symposia** *forts*	13.30 **Hästsymposium** *forts*	12.45 **Försöksdjurs-symposium** *forts*	13.15 **Husdjurs-symposium** *forts*	
14.15 KAFFE	15.30 KAFFE	15.00 KAFFE	14.15 KAFFE	15.00 KAFFE	
14.45–17.00 **Smådjurs-symposium** *forts*	16.00–17.15 **Small animal symposia** *forts*	15.30–17.00 **Hästsymposium** *forts*	14.45–16.15 **Försöksdjurs-symposium** *forts*	15.30–16.30 **Husdjurs-symposium** *forts*	

Preliminärt program för Veterinärkongressen 2007

Datum: 8–9 november 2007
Plats: Atrium Konferens, Dragarbrunnsgatan 46, Uppsala och biografen Royal, Dragarbrunnsgatan 44, Uppsala
Arrangör: Sveriges Veterinärförbund/Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

Torsdagen den 8 november 2007

Dragarbrunn A+B

PLENARSESSION

09.00–09.50 INVIGNING

Välkomsttal av förbundsordförande Karin Östensson

Invigningstal av statssekreterare Rolf Eriksson, Jordbruksdepartementet

09.25–09.50 Bekämpningen av ett tuberkulosutbrott på djurparkens elefanter
Bengt Ole Röken, Kolmårdens Djurpark

09.50–10.20 K A F F E

Djuren och veterinären

Moderator: *Per Jonsson*

10.20–10.40 Är dopning av tävlingshästar ett djurskyddsproblem eller bara en fråga om "fair play"?
Lars-Erik Appelgren

10.40–11.00 Hur vet vi att kossan har det bra?
Charlotte Hallén-Sandgren, Svensk Mjölk

11.00–11.20 När hundens skönhetsideal blir en hälsofara
Eva Hertil, SLU

11.20–11.40 Hundsmuggling, en livsfara för människor?
Dan Christensson, SVA

11.40–12.00 Behövs försöksdjursveterinären?
Therese Edström, Astra Zeneca

Dragarbrunn B

SMÅDJURSSYMPOSIUM

Senaste nytt inom klinik och forskning

Moderator: *Robert Cikota*

13.00–13.25 Malassezia – dermatit hos hund och katt
Susanne Åhman

13.25–13.50 Sebakös adenit hos svenska hundar
Elisabeth Hernblad

13.50–14.10 Efficacy and toxicity of a new formulation of paclitaxel (Paclical®vet) in phase I + II study for treatment of malignant tumors in dogs
Patricio Rivera

14.10–14.40 K A F F E

14.40–15.25 Tänder
Charlotta Wennström

15.25–15.50 Amaloginesis imperfekta (AI) på storpudel
Tina Mannerfeldt

15.50–16.15 FORL – var står vi idag?
Ann Pettersson

16.15–16.40 Diagnostik med PCR av Felint Herpesvirus-1, Clamydophila felis och Mycoplasma felis vid ögoninfektioner hos katt
Titti Sjödahl-Essén

Almtuna

SMALL ANIMAL SYMPOSIA

Emergency and critical care of dogs and cats

Moderator: *Andreas Lervik*

13.00–13.45 The patient in shock – assessment
Dez Hughes, Royal Veterinary College, London

13.45–15.30 The patient in shock – treatment
Amanda Boag, Royal Veterinary College, London

15.30–16.00 K A F F E

16.00–16.45 The dyspnoeic patient – assessment and diagnostics
Dez Hughes

16.45–17.30 The dyspnoeic patient – treatment
Amanda Boag

Royal, salong 1

HÄSTSYMPOSIUM

Reproduktion

Moderator: *Lena Malmgren*

13.00–13.45 Det dräktiga stoet
Mats Troedsson, USA

13.45–14.30 Det dräktiga stoet
Mats Troedsson, USA

14.30–15.00 KAFFE

15.00–15.45 Det dräktiga stoet
Mats Troedsson, USA

15.45–16.30 Förlossningen och handhavandet av det nyfödda fölet
Susanne Demmers, SLU

Fålhagen

FÖRSÖKSDJURSSYMPOSIUM

Läkemedelshantering inom forskningen

Moderator: *Anders Forslid*

13.00–13.15 Läkemedelshanteringen inom forskningen – aktuell situation
Anders Forslid, Lunds Universitet

13.15–13.45 Information från Jordbruksverket
Helen Loor, SJV

13.45–14.15 Information från Läkemedelsverket
Representant från Läkemedelsverket

14.15–14.45 KAFFE

14.45–15.30 Information från Apoteket AB
Helena Calles och Gabriella Sander

15.30–16.30 Diskussion
Föreläsarna och åhörarna

Petterslund

HUSDJURS- och LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Smittor och zoonoser

Moderator: *Anders Engvall*

13.00–13.30 Det svenska salmonellakontroll-programmet – resultat av översyn
Diana Viske och Ivar Vågsholm, SJV

13.30–14.00 Matförgiftningar härrörande från mjölkprodukter
Marie-Louise Danielsson-Tham, Örebro Universitet

14.00–14.30 Smittspridning – djurskydd i småskaliga besättningar
Karl-Erik Hammarberg, SLU, Skara

14.30–15.00 KAFFE

Restsubstanser i mjölk, finns det en konflikt mellan karenstider och bedömningen på mejeriet?

15.00–15.20 Hur fastställs karenstider för mjölk?
Harriet Green, Livsmedelsverket

15.20–15.40 Vilka analysmetoder används av mejerierna?
Åsa Sternesjö, Inst för livsmedels-vetenskap, SLU

15.40–16.00 Vad innebär Arlas nolltolerans för antibiotikarester i mjölken?
Eskil Nilsson, Arla Foods

16.00–16.30 Paneldiskussion och frågor

KRUUSE Hill's ORION PHARMA ANIMAL HEALTH Boehringer Ingelheim

HUVUDSPONSORER SPONSOR FÖR SMÅDJURSYMPOSIET SPONSOR FÖR GET-TOGETHER-PARTYT

Fredagen den 9 november 2007

Dragarbrunn B

SMÅDJURSSYMPOSIUM

Senaste nytt inom klinik och forskning

Moderator: *Bodil Ström-Holst*

08.30–08.50 Vaginalflora hos tik
Liss-Marie Langborg

08.50–09.15 Alizin – verkan och biverkan vid abort på hund efter konstaterad dräktighet. En retrospektiv studie
Cecilia Hässler

09.15–10.00 Reproduktion
Ragnvi Hagman

10.00–10.30 KAFFE

10.30–11.15 Valpning
Ann-Sofie Lagerstedt

11.15–11.35 24-timmars EKG-mätning av friska katter i hemmiljö
Sofia Hanås

11.35–12.35 LUNCH

12.35–13.25 Kardiologi – interaktivt, fallbaserat
Jens Häggström

13.25–14.15 Radiologi. Bilddiagnostiska klurigheter, interaktivt
Kerstin Hansson

14.15–14.45 KAFFE

14.45–15.30 Kirurgi, avancerad
Fredrik Danielsson

15.30–16.15 Kirurgi, allmänt – hantering av ”knölar”
Malin Öhlund

16.15–17.00 Proteinuri hos hund
Lena Pelander

Almtuna

SMALL ANIMAL SYMPOSIA

Emergency and critical care of dogs and cats

Moderator: *Andreas Lervik*

08.30–09.15 Fluid therapy – how to make the most of Hartmanns solution
Amanda Boag, Royal Veterinary College, London

09.15–10.00 Fluid therapy – how to use colloids (advanced)
Dez Hughes, Royal Veterinary College, London

10.00–10.30 KAFFE

10.30–11.15 The patient with “acute abdomen” – how to decide when to cut?
Dez Hughes

11.15–12.00 CPCR – what to do when a patient crashes
Dez Hughes

12.00–13.00 LUNCH

13.00–14.45 Azotaemia in the critical patient (advanced)
Amanda Boag

14.45–15.30 Electrolyte disturbances in the critically ill
Amanda Boag

15.30–16.00 KAFFE

16.00–16.45 Emergency techniques – all sorts of tubes and how to use them
Amanda Boag

16.45–17.15 Coagulation in the critically ill (advanced)
Dez Hughes

Royal, salong 1

HÄSTSYMPOSIUM

Hästens tänder

Moderator: *Ove Wattle*

09.00–10.30 Hästen – Hypsodonten, anatomi och fysiologi sedd genom olika bilddiagnostiska metoder, röntgen, scintigrafi, intraoral digital bildteknik mm
Margaretha Uhlhorn, SLU och Torbjörn Lundström, Djurtandvårdskliniken

10.30–11.00 KAFFE

11.00–12.30 Vanliga tandproblem på unghästar och vuxna hästar
Thomas J Johnson, Advanced equine dentistry, USA

12.30–13.30 LUNCH

13.30–14.45 Vanliga tandproblem hos gamla hästar
Thomas J Johnson, Advanced equine dentistry, USA

14.45–15.00 Bedrivs det svensk forskning med inriktning på hästens munhåla?
Ove Wattle, SLU

15.00–15.30 KAFFE

15.30–16.00 Betsling
Sofia Tenselius, Djurtandvårdskliniken

16.00–17.00 Paneldiskussion

Luthagen

FÖRSÖKSDJURSSYMPOSIUM

Laboratoriemusens sjukdomar

Moderator: *Torgny Jeneskog*

09.00–09.45 Multisystemisk sjukdom
Ricardo Feinstein, SVA

09.45–10.30 Matsmältningsorganens sjukdomar
Ricardo Feinstein, SVA

10.30–11.00 K A F F E

11.00–11.45 Luftvägarnas sjukdomar
Ricardo Feinstein, SVA

11.45–12.45 L U N C H

12.45–14.15 Hudens sjukdomar och övriga
Ricardo Feinstein, SVA

14.15–14.45 K A F F E

14.45–16.15 Ljunganvirus: sjukdomsagens hos sork och människa
Bo Nicklasson

Petterslund

HUSDJURSSYMPOSIUM

Mastit och sintidsbehandlingar

Moderator: *Charlotte Hallén-Sandgren*

09.00–09.45 Update on dry cow therapy
Andrew J Bradley, University of Bristol, UK

09.45–10.30 Update on dry cow therapy – cont.
Andrew J Bradley, University of Bristol, UK

10.30–11.00 K A F F E

11.00–12.00 Mastit och sintidsbehandling – det norska perspektivet
Olav Østerås, Norges Veterinärhögskola

12.00–13.15 L U N C H
med årsmöte i Husdjurssektionen

13.15–13.45 Sinläggningsrutiner – svenska rekommendationer
Håkan Landin, Svensk Mjölk

13.45–14.30 Ko- och besättningsfaktorer av betydelse för juverhälsan hos mjölkkor
Ann Nyman, Svensk Mjölk och Inst för kliniska vetenskaper, SLU

14.30–15.00 Smittspårning av Staphylococcus aureus i mjölkkobesättningar
Karin Artursson, SVA

15.00–15.30 K A F F E

15.30–16.00 Kronisk mastit hos sugga
Lena Eliasson-Selling, Svenska Djurhälsovården

16.00–16.30 Blue tongue i norra Europa – symtom och epidemiologi, vad vet vi om vektorer i Sverige?
Lena Ström, SVA

Fålhagen

LIVSMEDELSSYMPOSIUM

Gott och blandat inom livsmedelsområdet

Moderator: *Marie-Louise Danielsson-Tham*

09.00–09.30 Den nya kontrollplanen som gäller för Sverige
Ann Christin Salomonsson, Livsmedelsverket

09.30–09.50 Utfallet av EU-inspektionen
Christoffer Sjölund, Livsmedelsverket

09.50–10.20 Salmonellautbrott mungbönor
Birgitta de Jong, Smittskyddsinstitutet

10.20–10.50 Mikroprofil Nötkreatur
Mats Lindblad, Livsmedelsverket

10.50–11.20 K A F F E

11.20–11.35 Projekt: Kontroll av synlig kontamination på slaktkroppar
Christian Berking, Livsmedelsverket

11.35–12.05 Aktuella sjukdomar hos vilda djur i Sverige, samt utbildningen av viltundersökare
Torsten Mörner, SVA

12.05–12.25 Vilthanteringsanläggningar
Arja Kautto, Livsmedelsverket

12.25–12.50 Trikiner. Förekomst, vilka laboratorier kan analysera
Dan Christensson, SVA

12.50–13.20 Paneldiskussion
Samtliga föreläsare

13.20– Livsmedelssektionens årsmöte

Frågor om ämnet livsmedelshygien vid SLU

Vid SLU är ämnet livsmedelshygien numera inordnat i en större institution, benämnd Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap. I insändaren ställs bland annat vissa frågor om den nya organisationens verksamhet på livsmedelsområdet.

Insändaren besvaras av ansvariga personer från SLUs ledning i nästa nummer av tidningen.

insänt

I Svensk Veterinärtidning nr 10/2004 påtalade jag i en insändare att SLU under lång tid saknat ordinarie företrädare på professorsnivå i ämnet köttkunskap och köttbesiktning. Förutvarande och dåvarande dekaner vid universitetets veterinärfakultet lämnade i samma nummer av tidningen ett gemensamt svar på insändaren. I svaret informerade de även om vissa pågående organisatoriska förändringar vid fakulteten. Dekanernas svar och de nu genomförda förändringarna ger anledning till nedanstående kommentarer och frågor.

Misslyckandet att tillsätta en professur i köttbesiktning är enligt insändaren förvånande, då det i t ex Tyskland finns många veterinärer med hög kompetens på området.

PROFESSUREN I KÖTTBESIKTNING

Av dekanernas svar framgick att de ansåg det otillfredsställande att SLU saknade både ämnesansvarig och forskningsaktivitet på det viktiga område av livsmedelshygienen som köttkunskap och köttbesiktning utgör. De omtalade också att universitetet gjort försök att tillsätta en professor i ämnet. Man hade annonserat tjänsten internationellt men

hade inte fått någon kompetent sökande.

Misslyckandet är något förvånande då det i exempelvis Tyskland, som sedan mycket lång tid tillbaka är känt för att ha många veterinärer med hög kompetens på området, borde ha funnits någon med intresse för tjänsten. Orsaken till misslyckandet är kanske att finna i den lön SLU erbjöd. Denna var kanske inte tillräckligt konkurrenskraftig internationellt sett. Därtill finansierades tjänsten med medel från organ utanför universitetet och finansieringen var åtminstone till en början begränsad till tre år.

FÖRÄNDRINGAR

Organisation

De båda dekanerna uppgav att universitetet var i färd med att tillskapa en ny institution benämnd Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap. Denna skulle inom sig rymma discipliner som är centrala på området livsmedelssäkerhet, det vill säga förutom livsmedelshygien exempelvis patologi, farmakologi, toxikologi, bakteriologi, parasitologi och virologi. Samverkan med nordiska systeruniversitet och med näringsliv och myndigheter skulle eftersträvas.

Den nämnda institutionen är nu i funktion sedan några år tillbaka. I denna bildar ämnena bakteriologi och livsmedelshygien tillsammans en särskild avdelning.

Personal

En av uppgifterna för en livsmedelshygienisk institution är att undervisa och forska om livsmedelsburna patogener. Den tidigare institutionen för livsmedelshygien vid SLU hade under många år två framstående pedagoger och forskare som svarade för detta område. Under deras ledning utarbetades och försvarades även ett större antal doktorsavhandlingar och deras kontakter med forskare inom och utanför landet var omfattande.

En kort tid efter genomförandet av den nya organisationen upphörde tyvärr deras verksamhet vid universitetet. Min fråga här är: Hur har universitetet lyckats uppväga förlusten av deras unika kompetens?

ÖNSKAD YTTERLIGARE INFORMATION

Närmare uppgifter lämnade av ämnesansvarig om innehåll och utformning av SLUs nuvarande undervisning i livsmedelshygien skulle uppskattas. Det vore värdefullt att samtidigt få veta vilka kompetensområden de olika lärarna svarar för. Information om avslutade, pågående och planerade forskningsprojekt inom området är likaledes välkommen. Det vore dessutom intressant att få veta universitetets nuvarande inställning till ett återinrättande av professuren i köttkunskap och köttbesiktning.

SÄRSKILDA TRÄNINGSPROGRAM?

Både i Sverige och utomlands har det av och till framhållits att det vore önskvärt att särskilda träningsprogram inrättades för blivande livsmedelshygieniker och praktiker. Det kan här nämnas att man i Spanien enligt uppgift infört sådana. De studenter som så önskar kan välja ämnet livsmedelshygien under de två sista studieåren.

När frågan om en uppdelning av den svenska veterinärutbildningen någon gång diskuterats har man väl i första hand tänkt sig att studenterna i slutet av utbildningen skulle kunna välja mellan två linjer. Den ena linjen skulle förbereda för en framtida verksamhet som laboratorieveterinär eller liknande, den andra för en verksamhet som praktiker. En sådan väl genomtänkt delning syns alltmer angelägen. Det vore intressant att höra universitetets nuvarande åsikt här.

TIDPUNKT FÖR UNDERVISNINGEN

Ämnet livsmedelshygien är till betydande del grundat på kunskap som tagits fram inom andra vetenskapsområden. Studenterna bör därför före de egentliga studierna i livsmedelshygien ha fått åtminstone baskunskaper på de övriga områden som veterinärutbildningen omfattar. Undervisningen i livsmedelshygien bör därför, oavsett om en linjedelning är införd eller inte, läggas i ett sent skede av veterinärutbildningen. Vad är universitetets egen åsikt här?

SVEN SÖRQVIST
f länsveterinär, VMD

AA®

MÖTE

för läkare, tandläkare och veterinärer

Hösten 2007
Första tisdagen i månaden:
4 sept, 2 okt, 6 nov, 4 dec
och 8 jan 2008

Klockan 18.30–19.30

Plats:
Läkarsällskapet
Klara Ö. Kyrkogata 10
Stockholm
Lokal ”Grottan”, 3 tr

Anonyma Alkoholister
IDAA

Välkommen!

Veterinärkonflikten från arbetsgivarsynpunkt

Med anledning av försommarens strejkvarsel beträffande villkoren för anställda smådjursveterinärer, ger arbetsgivarsidan här sin syn på konflikten.

Arbetstagarna företräddes i förhandlingarna av Anställda Veterinärers Förening, AVF. AVF-ordföranden kommenterar synpunkterna i direkt anslutning till insändaren.

insänt

Sverige hotades av en veterinärstrejk som skulle bryta ut fredagen den 15 juni kl 07.00. Två av Sveriges största djursjukhus skulle stängas helt för verksamhet. Löstes inte konflikten varslade Sveriges Veterinärförbund dessutom 15 andra djursjukhus med veterinärstrejk från fredagen den 29 juni. Arbetsgivarsidan företräddes av Skogs- och Lantarbetsgivareförbundet (SLA) och dess förhandlingsdelegation som representerar över 100 företag inom privata sektorn som bedriver djursjukvård.

Mottagning för akut insjuknade djur under obekväm arbetstid (OB-tid) har varit en realitet på våra djursjukhus sedan minst 30 år. Denna verksamhet ökar eftersom djurägarna är mer måna om att akut insjuknade och skadade djur får snabb vård. Hur denna arbetstid ska förläggas och ersättas finns inte reglerat i vårt kollektivavtal med SVF. Detta har fått till följd att alla djursjukhus fått införa lokala avtal för veterinärerna. Avtalen är mycket varierande men grundprincipen är att all förskjuten arbetstid ersätts med övertidsersättning. Denna ”övertid” ersätts ofta med ledighet, vilket medför att en arbetad timma på lördagen ersätts med två timmars ledighet annan dag. Den lokalt framförhandlade arbetstidsförkortningen innebär en svårighet att bemanna djursjukhusen eftersom det samtidigt råder brist på veterinärer i Sverige. Inom annan verksamhet finns ersättning för obekväm arbetstid reglerad i kollektivavtal.

ARBETSGIVARSIDANS FÖRSLAG

Arbetsgivarsidan ville införa regler för förläggning av veterinär arbetstid på förskjuten arbetstid och införa centrala regler för ersättning av OB-tid, jour och beredskap. Ersättningarna låg på samma nivå som i andra tjänstemannaavtal. Annan personal som djursjukvårdare och djurvårdare schemaläggs med stöd av kollektivavtal – det är enbart veterinärer som inte har detta reglerat.

Vårt önskemål att införa schemalagd arbetstid för veterinärer kan vi inte förstå kan vara kontroversiellt. Vi ville få regler i vårt kollektivavtal precis på samma sätt som andra verksamheter, som tillåter förläggning av arbetstid på andra tider än normal kontorsarbetstid. Verksamheten inom djursjukvården pågår i många fall dygnet runt och året runt. Exempelvis måste ett regiondjursjukhus ha öppet dygnet runt enligt Djursjukhusföreningens normer.

INKOMSTNEUTRAL FÖRÄNDRING

Att införa ett ersättningssystem för förskjuten tid, jour och beredskap i enlighet med de system som finns på den privata arbetsmarknaden i övrigt ska enligt vår mening ske på ett inkomstneutralt sätt. Minskade OB-tillägg skulle växlas ut mot höjd månadslön *före* årets lönerevision. Vi angav tydligt att ingen enskild veterinär skulle få sänkt lön. Vi tror att denna utväxling kommer att öka kostnaderna för djursjukhusen de närmste åren men kommer att innebära rättvisare ersättningar.

Målet med kollektivavtalet är inte att tvinga veterinärer till nattarbete för låga ersättningar. Alla arbetsgivare vill istället att de mer erfarna och välutbildade veterinärerna ska finnas tillgängliga på dagtid när patienterna huvudsakligen finns.

SVENSK LAG OCH EU-REGLER

Svensk lag och EG-direktivets regler gällande arbetstider måste följas. Det finns tydliga regler om elva timmars dygnsvila och även regler om veckovila. För att kunna organisera verksamheten och för att bland annat kunna förebygga ohälsa bör det finnas ett kollektivavtal som reglerar arbete på obekväm arbetstid. Det är anmärkningsvärt att det är den fackliga representanten som motverkar detta kollektivavtal. Långa jourpass bör ersättas av reglerad förskjuten arbetstid. Enligt vårt förmenande sliter det mer på våra veterinärer att ha långa jourpass när man inte vet om man ska arbeta eller vila jämfört med ett reglerat förskjutet arbetspass av normal längd.

Arbetsgivaren har ett långtgående arbetsmiljöansvar, man ska organisera och bemanna verksamheten så att man

förebygger ohälsa. Sker olyckor eller skador är det arbetsgivaren, *inte* den enskilde veterinären, som ställs till svars. Även av det skälet måste vi kunna leda och fördela verksamheten.

INGEN ROVDRIFT

Att bedriva rovdrift på veterinärgruppen, som är vår viktigaste resurs, är befängt. Vi försöker på alla sätt bidra till att denna grupp ska känna tillfredställelse i sitt arbete och vi anstränger oss maximalt för att anpassa oss efter olika individers schemakrav. Allt annat vore självmål. Men ”allt nytt är farligt”. Det finns idag minst ett företag som genomfört detta nya system utan kända olägenheter.

Dagen innan strejken skulle bryta ut enades parterna om ett treårigt kollektivavtal som hamnade på samma nivå som övriga avtal på privata arbetsmarknaden. I kollektivavtalet finns nu inskrivet att veterinär arbetstid kan förläggas på sådana tider som verksamheten kräver. Ersättningen för sådan arbetstid ska beslutas lokalt.

Djursjukvård måste bedrivas dygnet runt och året runt. Det bör vara av gemensamt intresse från såväl arbetsgivar- som arbetstagarsida att sådant arbete regleras och ersätts på ett korrekt och enhetligt sätt.

Förhandlingsdelegationen
Djursjukvårdsgruppen, SLA
GÖRAN ASK
VD, Malmö Djursjukhus
LARS E LUNDBORG
chefveterinär, Din Veterinär Smådjurspraktikerna AB, Enköping
LOUISE BLEY
chefveterinär, Djursjukhuset Albano
MIA RUNNÉRUS
VD, leg veterinär, Regiondjursjukhuset Helsingborg
MARGARETHA HELLMAN
chefveterinär, Djurakuten i Stockholm
ROLF CARLBERG
chefveterinär, Djursjukhuset i Hässleholm

Konflikten som dessbättre inte blev av

Ordföranden i AVF, som deltog i vårens förhandlingar för djursjukhusveterinärerna, besvarar arbetsgivarpartens insändare.

replik

Jag kan tycka att det är lite märkligt att Djursjukvårdsgruppen i skrivande stund, en dryg månad efter att ett nytt kollektivavtal för djursjukhusen träffats, tar fram sina ursprungsyrkanden i form av en insändare.

Vi har nu ett nytt, treårigt avtal som båda parter uppenbarligen känner sig rimligt nöjda med och som ger möjligheter att mot framförhandlad ersättning förlägga arbete till så kallad OB-tid. Låt oss gemensamt se till att använda detta avtal på ett förnuftigt sätt i stället för att krypa tillbaka ner i skyttegravarna.

HANS BOSTRÖM
ordförande i Anställda Veterinärers Förening

Forskningsanslag från Agria.
Mer information på
www.agria.se/veterinar
Agria Djurförsäkring

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR OCH DISKUSSION

Benign blandtumör. På översiktsbilden, som härrör från nybildningens perifera delar, kan man konstatera att tumören är välavgränsad, då den omges av en tunn, fibrös kapsel (Figur 4, svart pil). Själva tumörvävnaden består av ett flertal broskhärdar. Dessa karakteriseras morfologiskt av cellfattig vävnad innehållande rikliga mängder lätt basofil intercellularsubstans (Figur 4, grön pil). Mellan broskhärdarna noteras tubulära körtelstrukturer utlinjerade av epitelceller (Figur 4, röd pil).

Närbilderna från andra, mer centrala delar av nybildningen, visar brosk- och benvävnad i intim association (Figur 5, svart pil) och de tidigare beskrivna tubulära strukturerna, som i vissa fall innehåller eosinofil, acellulär vätska (Figur 6, grön pil). Samtliga iakttagna vävnadskomponenter gör ett godartat intryck, då de är väldifferentierade och i hög grad påminner om ”normal” brosk-, ben- respektive körtelvävnad. De ingående cellerna visar vidare liten utseendemässig variation och i princip obefintlig mitosaktivitet.

Den beskrivna juvertumörens morfologi är typisk för benigna blandtumörer hos tik. Tumörtypen är som namnet anger godartad och byggs upp av såväl mesenkymala som epiteliala vävnadskomponenter, därav benämningen blandtumör. Den mesenkymala komponenten kan bestå av bindväv, så kallad myoepitelial vävnad, brosk och ben i varierande proportioner och mängder. Den epiteliala delen utgörs av körtelstrukturer vilka kan variera i form och storlek och ibland antar cystisk karaktär. I många fall dominerar den mesenkymala delen avsevärt över tumörens epiteliala komponent, och om mängden brosk och ben är stor blir tumören palpatoriskt mycket hård.

Benigna blandtumörer tillväxer vanligen långsamt, metastaserar inte och hör, tillsammans med så kallade komplexa adenom, till de vanligaste godartade juvertumörerna hos hund. Den morfologiska skillnaden mellan benigna blandtumörer och komplexa adenom är, förenklat uttryckt, att brosk och/eller ben inte förekommer i den senare, där i stället inslaget av myoepitelial vävnad kan vara stort.

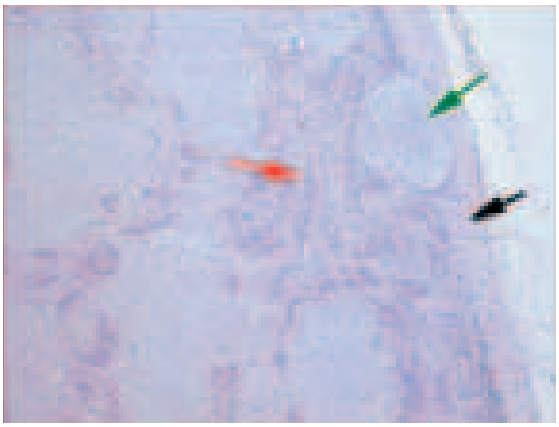

Figur 4. *Juvertumör, hund. Bilden visar att tumören är fibröst välavgränsad (svart pil) och består av rikliga mängder broskvävnad samt ett mindre inslag av tubulära körtelstrukturer (grön respektive röd pil). HE-färgning, 25 gångers förstoring.*

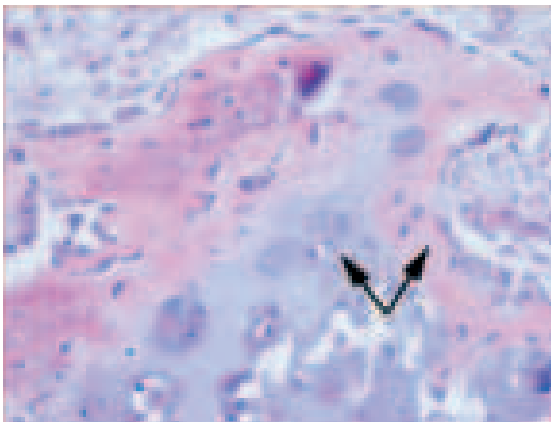

Figur 5. *Juvertumör, hund. I närbild ses tumörens mesenkymala komponent i form av brosk- och benvävnad intimt associerade med varandra (svart pil). Vävnaderna har benign morfologi. HE-färgning, 100 gångers förstoring.*

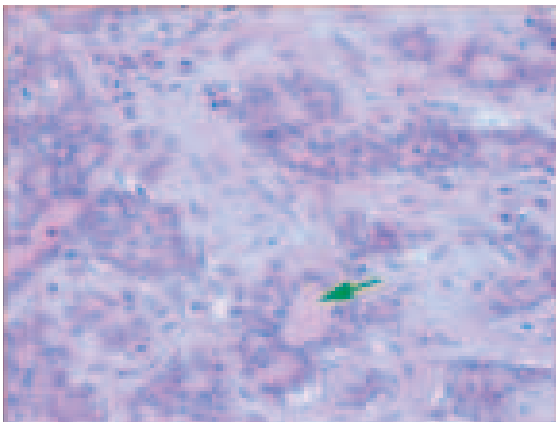

Figur 6. *Juvertumör, hund. Bilden visar främst tumörens epiteliala del, karakteriserad av små körtelstrukturer utlinjerade av väldifferentierade epitelceller och med eosinofil, acellulär vätska i lumina (grön pil). HE-färgning, 100 gångers förstoring.*

bokanmälan

Hundmassage & stretching

Det är med tillfredsställelse undertecknad ser boken ”Hundmassage & stretching” bli publicerad. Någon typ av egenvård eller rehabilitering av det egna husdjuret, i detta fall hunden, har en stor aktualitet oavsett om man tränar och tävlar eller är relativt aktiv med sin hund i vardagen.

De flesta djurägare som (oftast) är intresserade av sin hunds välbefinnande kan i denna bok finna ett flertal metoder för att få sin hund att må bra för stunden samt, om detta arbete upprepas, ge långsiktigt positiva effekter i det vardagliga livet.

VÄLKÄNDA BEHANDLINGSFORMER

Massage och stretching är inte direkt några okända behandlingsformer på humansidan och kan också med framgång användas på hundar.

Boken börjar med att strukturera hundens anatomi och att ge en inblick i de viktiga musklerna vad avser rörelseapparaten. Här kan man även som muskelintresserad veterinär få sig en repetition av funktioner man möjligtvis inte längre minns.

Massagedelen i boken är omfattande med bra illustrativa bilder, och ger förslag till behandlingsschema som kan användas på den egna hunden alternativt patienten. Det enda som saknas är möjligtvis ett mera konkret tidsperspektiv på hur länge man masserar totalt sett, alternativt hur länge i de olika delmomenten.

Stretchingdelen är likaså omfattande och illustrativ med flera bilder. Den är tydlig i sin framställning av vad som är rätt och fel i de olika positionerna.

VÄLBALANSERADE ERFARENHETER

Sammanfattningsvis kan man säga att de båda författarna ger utryck för sina egna och andras erfarenheter på ett välbalanserat sätt utan att sätta någon större press på den vetenskapliga sidan. Alla typer av fysikaliska terapier bör appliceras med kunskap och erfarenhet till det aktuella djurets status och behov, oavsett om man sysslar med skolmedicin eller ”sunt förnuft”.

Boken rekommenderas varmt till både terapeuter (även veterinärer) och djurägare som vill hjälpa till i en rehabiliteringsprocess, alternativt öka det dagliga välbefinnandet som på sikt motverkar skador.

FREDDY WEGELIUS
leg veterinär, Bredared

FAKTA

HUNDMASSAGE & STRETCHING – NY PRAKTISK HANDBOK FÖR AKTIVA HUNDÄGARE

FÖRFATTARE: Anna Holmgren och Marie Söderström Lundberg

FÖRLAG: ICA bokförlag.

ANTAL SIDOR: 112, rikligt illustrerad med färgfoton och teckningar.

PRIS: 249 kronor.

ISBN-NUMMER: 978-91-534-2789-6.

IAVC

VETERINARY CHIROPRACTIC

International Academy of Veterinary Chiropractic
The Original Basic Veterinary Chiropractic Course

Course Dates:
Module I Sacropelvic: Sept. 26th–30th, 2007
Module II Thoracolumbar: Oct. 31rst–Nov 4th, 2007
Module III Cervical: Dec. 12th–16th, 2007
Module IV Extremities: Jan. 30th–Feb 3rd, 2008
Module V Integrated: March 12th–16th, 2008

Instructors:
Dennis Eschbach (USA), Donald Moffatt (CAN), Sybil Moffatt (GER) and others.

Location: Sittensen, Northern Germany
Course language: your Choice of English or German
Course fee: € 4200, Individual modules: €900
Currently being taught in the United States, England and Germany.
Further information: www.i-a-v-c.com

International Academy of Veterinary Chiropractic
Dorfstr. 17, 27419 Freetz, Germany
Tel: 00 49 4282 590099, Fax: 00 49 4282 591852
E-mail: iavc2004@hotmail.com

Kraftigt minskad hundsmuggling

Tullverket uppger att hundsmugglingen till Sverige i stort sett har upphört, meddelade organisationen Djurskyddet Sverige på sin hemsida den 17 juli.

Under 2005 uppskattas att över 2 000 valpar smugglades till Sverige. De flesta kända fallen av de smugglade hundarna har sitt ursprung i Polen och Tjeckien. Detta gjorde att Sveriges Veterinärförbund slog larm om situationen, med påföljd att inblandade myndigheter och organisationer startade ett samarbete för att stoppa smugglingen.

– Den stora organiserade hundsmugglingen har mer eller mindre upphört. Det senaste halvåret har vi inte upptäckt ett enda fall och det är en enorm skillnad jämfört med föregående år, säger Jonas Karlsson, sakkunnig på Tullverket, till Djurskyddet Sverige.

Det förekommer fortfarande hundsmuggling men det är i liten skala och det gäller enstaka djur där smugglaren avser att behålla djuret själv. Enligt Jonas Karlsson har smugglingen upphört på grund av att flera av aktörerna antingen har blivit fällda för brott och sitter i fängelse eller är misstänkta och föremål för förundersökningar. Cirka 100 förundersökningar har inletts mot misstänkta smugglare. En annan anledning till att smugglingen har upphört är att allmänheten har blivit informerade om den grymma handeln, menar Jonas Karlsson.

Laparoskopikurs

Grundläggande kurs i diagnostik och kirurgi på hund

3–4 december 2007 i Linköping

Denna kurs belyser det senaste inom endoskopisk kirurgi och ger möjlighet att träna i övningslåda och på sövd gris. Kursen börjar med genomgång av utrustningen och hur inflation av kroppshålor utförs. Sedan kommer kursen att fokusera på grundläggande laparoskopiska och thorakoskopiska användningar. Kursen visar hur man utför endoskopisk exploration av kroppshålor, biopsitagning, ovarieektomi och choleocystektomi.

Kursens mål är:
- Interaktiv, fall-orienterad föreläsning (PBL)
- Hands-on laborationer
- Beskriva fördelar och nackdelar med tekniken
- Känna till rätt endoskopisk teknik vid abdominell och thoraxendoskopisk kirurgi

Kursledare:
- Professor Jolle Kirpensteijn, DV Dip ACVS Dip ECVS PhD.
  Jolle Kirpensteijn utexaminerades 1988 från Utrecht universitet. Dr Kirpensteijn är för närvarande associated professor i onkologi och mjukdelskirurgi vid Utrecht universitet och Kungliga veterinäruniversitetet i Köpenhamn. Hans främsta forsknings- och kliniska områden är onkologi, rekonstruktions- och endoskopikirurgi. Denna typ av kurs har han anlitats till i Europa och USA.
- Leg läkare, Med Dr Thomas Franzén (disputerad i endoskopiteknik, verksam vid Hälsouniversitetet i Linköping). Deltar vid de praktiska momenten.

Kursens innehåll kan du läsa mer om på www.djurdoktorn.se.
Kontaktperson är Sven Ödman, 0703-16 41 65.

Pris: 7 500 kr + moms

Bokning: Anmälan via e-mail till rolf_gunnel.bergman@3mail.se.
Sista anmälningsdatum är den 3 november. Kursen genomförs ej vid färre än 15 kursdeltagare.

Kursen arrangeras av RGB Education, Djurdoktorn i Östergötland AB, Scandivet och Karl Storz.

Framgångsrikt samarbete mellan human- och djursjukvård

Sedan hösten 2006 pågår ett samarbete mellan djursjukhusen i Skara och Skaraborgs Sjukhus, där en magnetkameraanläggning samutnyttjas för att undersöka såväl hästar och smådjur som människor. En utvärdering är nu klar där cirka 60 patienter lämnat sina intryck av att bli undersökta på djursjukhus, meddelade ATG Hästsjukhus Skara den 2 juli.

Enkätutfallet visar översvallande positiva reaktioner från patienterna. Alla ser sig privilegierade att ha kunnat undersökas i Skara utan att behöva vänta länge i kö. 100 procent av de tillfrågade patienterna ansåg att det är etiskt riktigt att använda samma tekniska utrustning till människor och djur.

Där patienterna fått lämna egna kommentarer till hur de upplevt att få undersökningen utförd på ett djursjukhus är kommentarerna många och mycket positiva. Några av synpunkterna löd: ”Positivt, ingen sjukhuskänsla. Lugnt, skönt och trevligt bemötande. Bra sett ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Jag anser att fler patienter skulle få samma chans som jag fick.”

IN MEMORIAM

Karl Borg in memoriam

Karl Borg har avlidit efter en tids sjukdom, 89 år gammal. Han föddes in i en veterinär familj med fadern veterinär liksom sedermera bror och svägerska. Efter avlagd veterinärexamen 1946 och kortare vikariat som distrikts- och länsveterinär kom Karl Borg redan 1947 till SVA, en arbetsplats som blev hans fram till pensioneringen 1982. Han fick professors namn 1969 och en personlig professur 1975.

Borg kom tidigt vid SVA att specialisera sig inom viltpatologin. Han disputerade 1953 på en avhandling om leucocytozoon hos vilda hönsfåglar. Hans kunnande och erfarenhet ledde snart till att fallviltsprogrammet instiftades med ekonomiskt stöd av jaktvårdsfonden. Detta övervakningsprogram rörande sjukdomar och miljögifter var bland de första i sitt slag i världen. Diagnostiken och servicen kring hälsoläget i den vilda faunan kom att få allt större omfattning fram till dagens situation då programmet explicit också har blivit ett led i bevakningen av miljöfrågor och zoonoser.

Karl Borg delade alltid frikostigt med sig av sitt kunnande. Väl medveten om jägarnas betydelse för materialinsamlingen blev han en uppskattad föreläsare i otaliga jägarkretsar och på 1970-talet en ofta sedd och hörd sakkunnigprofil i dåtidens naturprogram i radio och TV. Under 70-talet företog Borg också flera resor till Afrika för studier av däggdjurs- och fågelfaunan. De förvärvade kunskaperna kom inte endast att nyttjas i tjänsteutövningen utan efter pensioneringen i en uppskattad reseledarefunktion för kunskapshungrande veterinärer.

Tillsammans med kvalificerad kemisk kompetens på SVA upptäckte Karl Borg kvicksilverförgiftningen hos vilda fåglar beroende på betat utsäde. Det var en upptäckt i slutet av 1950-talet som först gav honom mycket mothugg i lantbruksverige men som sedermera renderade honom stor erkänsla och Kungl Skogs- och Lantbruksakademiens främsta pris – Bergstens pris. Den bristande acceptans denna upptäckt först fick skall ses mot

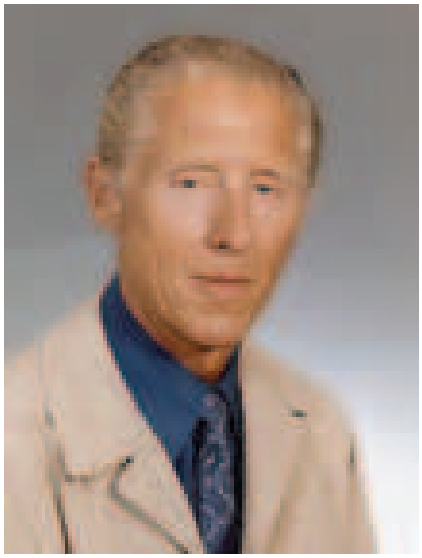

bakgrund av att kvicksilverbetning av utsäde var en sedan länge använd och spridd metod inom jordbruket samtidigt som kunnandet och riskmedvetenheten kring miljögifter ännu var i sin linda.

Med utgångspunkt i sitt djurskyddsintresse utarbetade Karl Borg nationella riktlinjer för djurparkerna. Han var också under många år Skansens veterinär och kunde på detta sätt då också kombinera studiet av viltsjukdomar i Sverige med praktiska studier på levande svenska djur.

Borg publicerade ca 400 vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar och han gav bland annat ut en bok om "*Viltsjukdomar.*" "*Bekämpningsmedlen och våra viltbestånd*" och "*Rådjur: Dödsorsaker, miljöpåverkan och rättsmedicin*" är värdefulla exempel på publikationer som tillkom efter pensioneringen.

Karl Borg erhöll en mängd nationella och internationella utmärkelser. Här kan nämnas KVAs Heidenstams-plakett i guld, Peter Hernquist-medaljen i guld och Hans Maj:t Konungens guldmedalj. Han blev ledamot av ett flertal vetenskapliga råd och kommittéer.

Karl var en skarpsynt diagnostiker som sällan missade något på obduktionsbordet och ronderna på SVAs obduktionssal var alltid en uppskattad och lärorik stund. Den betydelse som mycket av det Karl bidrog med på viltpatologins från början obearbetade arbetsfält, sammanhängde i mycket med noggrannhet och ansvarskännande i uttolkningen av gjorda observationer. Samma slags ambitioner i sökandet efter sanningen bakom det som syntes ske, fordrade han med all rätt även av andra. Han var en utomordentligt god, rakryggad och lojal arbetskamrat, alltid hängiven sitt arbete.

GÖRAN HUGOSON
NILS OLOF LINDGREN
TORSTEN MÖRNER

Arbetsgivare slipper utreda sjuka

Arbetsgivare behöver inte längre göra en rehabiliteringsutredning för långtidssjuka. Från och med den 1 juli i år läggs ansvaret på Försäkringskassan. Arbetsgivaren måste dock fortfarande se till att åtgärder sedan vidtas för en effektiv rehabilitering. Det framgår av en proposition från regeringen. Regeringen slopar också den tidsfrist som funnits för när Försäkringskassan senast ska kalla till ett avstämningsmöte med den anställda och arbetsgivaren.

(Proposition 2006/07:59)

Nya regler i anställnings-skydddslagen

Nya regler för tidsbegränsade anställningar trädde i kraft den 1 juli 2007.

I korthet innebär ändringarna i Lagen om anställningsskydd att det blir färre tillåtna former av tidsbegränsade anställningar. En ny grund för tidsbegränsning – allmän visstidsanställning – införs. Inga andra begränsningar finns än att arbetstagaren inte kan vara anställd i mer än sammanlagt två år hos arbetsgivaren under en femårsperiod. Överskrids gränsen övergår anställningen till en tillsvidareanställning.

Vikariat som har varat i sammanlagt tre år under en femårsperiod övergår idag till en tillsvidareanställning – den 1 januari 2008 ändras treårsgränsen till två år för avtal som sluts efter detta datum.

Extramånader som man får efter fyllda 45 år vid t ex uppsägning på grund av arbetsbrist försvinner fr o m 1 juli.

noterat

Djurskyddet inflyttat hos Jordbruksverket

Från och med 1 juli är Jordbruksverket åter central myndighet för djurskyddsfrågorna. Djurskyddet integreras med verkets övriga djurhälsofrågor. – Vi kommer att arbeta för djurens välfärd med fortsatt hög ambitionsnivå, säger Leif Denneberg, chefveterinär på Jordbruksverket.

Cirka 30 personer kommer att arbeta med djurskyddslagen inom djuravdelningen på Jordbruksverket. Merparten kommer från den tidigare Djurskyddsmyndigheten. Jordbruksverket har tagit över hela Djurskyddsmyndighetens ansvar, vilket innebär att djurskyddslagstiftningen med samtliga föreskrifter lever vidare och handläggs av Jordbruksverket.

Under hösten ombildas djuravdelningen till ”avdelningen för djurskydd och hälsa”. Sju nya enheter inrättas på avdelningen. Tre enheter kommer att arbeta med övergripande djurfrågor och fyra enheter kommer att fokusera på olika sorters djurhållning. Den nya organisationen har utformats för att skapa god samordning mellan djurskydd, djurhälsa, smittskydd och kontroll. Tills den nya avdelningen startar finns djurskyddsfrågorna i egna enheter på Jordbruksverkets djuravdelning.

kongresser & kurser

Svenska

Nya

6/10 -07. Scintigrafisymposium anordnas i Strömsholm av Regionhästsjukhuset Strömsholm. Info: Maria Sjöström, e-post: maria.sjostrom@regdjsh.se eller tel: 0220-45218. (se annons i denna tidning)

16/10 -07. Symposium: Med blicken riktad på hästinfluensa arrangeras på Solvalla av Intervet AB. Info: B-M Sjöqvist, Box 123, 18212 Danderyd, e-post: britt-marie.sjoqvist@intervet.com, tel: 08-775 76 50/53, fax: 08-549 007 18.

17/10 -07. Symposium: Med blicken riktad på hästinfluensa arrangeras på Åby av Intervet AB. Info: B-M Sjöqvist, Box 123, 18212 Danderyd, e-post: britt-marie.sjoqvist@intervet.com, tel: 08-775 76 50/53, fax: 08-549 007 18.

17–18/10 07. Säkerhetsdagar för livsmedel och dricksvatten anordnas i Kista av Livsmedelsverket tillsammans med Skillspartner. Info: http://livsmedelsverket.skillspartner.com, tel: 08-411 76 00.

18/10 -07. Symposium: Med blicken riktad på hästinfluensa arrangeras på Jägersro av Intervet AB. Info: B-M Sjöqvist, Box 123, 18212 Danderyd, e-post: britt-marie.sjoqvist@intervet.com, tel: 08-775 76 50/53, fax: 08-549 007 18.

23–24/11 -07. Kurs i Diagnosis and treatment of non-inflammatory alopecia in dogs. Dermatoses of the nails and the nose in dogs arrangeras i Lund av SPUV. Info: Carina Andersson, Swevet Piab AB, e-post: carina.andersson@swevet.se, tel: 0416-258 16.

3–4/12 -07. Kurs i Laparoskopi, diagnostik och kirurgi på hund arrangeras av RGB Education, Djurdoktorn i Östergötland AB, Scandivet och Karl Storz. Info: Sven Ödman, tel: 0703-16 41 65, Internet: www.djurdoktorn.se. (Se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007, Sverige, Europa och Asien. Info: www.esavs.org. (SVT 1/07)

20–24/8 -07. Juniorkurser Nötkreatur, Sverige och Danmark. Arr: Boehringer Ingelheim, Vetmedica Produktionsdjur. (SVT 6/07)

6–8/9 -07. Kurs i Intensivvård för hund och katt, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

18–21/9 07. Kurs i Bukkirurgi på nötkreatur, Uppsala. Arr: Sektionen för idisslarmedicin, Institutionern för kliniska vetenskaper, SLU (SVT 8–9/07)

21–22/9 -07. Kurs i Wet Lab – Vanliga ortopediska ledoperationer på hund, Halmstad. Arr: Jennyhill's Veterinärvård och Hästverksamhet i samarbete med Accesia AB. (SVT 6/07)

21–23/9 -07. Delkurs 2 i Hästtandvård, Klinikcentrum, SLU, Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 5/07)

27/9 -07–23/4 -08. Anestesiologi för ➤

NäsetVeterinären

i Höllviken (mellan Malmö och Falsterbo), söker

KLINIKVETERINÄR

Erfarenhet av smådjurssjukvård önskvärt. Heltidstjänst, ev deltid. Ingen jour- eller helgtjänstgöring. Bostad centralt i Höllviken kan ev ordnas.

NäsetVeterinären har ca 7 000 besök/år. Kliniken är utrustad med bl a röntgen (digital framkallning under installation), inhalationsnarkos och lab.

Intresseanmälan och förfrågningar till veterinär Birgitta Lindblad
Tel: 040-45 45 09 arb eller 040-45 40 12 bostad
E-post: lindbladbirgitta@hotmail.com

Din ansökan vill vi ha senast 15 september till Birgitta Lindblad, NäsetVeterinären, Falsterbov. 80, 236 51 Höllviken.

Vill du vara med i vårat glada gäng?

Vi behöver 2 st klinikveterinärer, gärna med specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar.

Vi är ett glatt gäng på 30 personer varav 8 veterinärer som jobbar tillsammans. Schemalagd personal har 6 timmars dag. Våra öppettider är 07.00–22.00 vardagar och 08.00–17.00 lördag, söndag och helgdagar.

Du är välkommen med din ansökan senast den 1 september 2007 till:

Stiftelsen Svenska Blå Stjärnans
Djursjukhus Borås
Box 1257, 501 12 Borås

E-post: ullag@blastjarnan-boras.com

Tel: 033-20 54 50

DJURSJUKVÅRDARE 15HP (10P). Arr: Avd f djuromvårdnad, Inst f Husdjurens miljö och hälsa, SLU. (SVT 5/07)

1–5/10 -07. KURS I DENTISTRY I, Halmstad. Arr: ESAVS. (SVT 16/06)

5–6/10 -07. KURS I IMMUNOLOGI, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

12–13/10 -07. GRUNDKURS I ULTRALJUD, Uppsala. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

19/10 -07. GRUNDKURS I ÖGONSJUKDOMAR, Hudiksvall. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

8–9/11 07. VETERINÄRKONGRESSEN 2007, Atrium Konferens i Uppsala. Arr:

SLU

Universitets**djursjukhuset**

Universitetsdjursjukhuset vid SLU har verksamhet dygnet runt och bedriver kvalificerad djursjukvård. Vi har en avancerad bilddiagnostisk verksamhet och vid klinisk kemiska laboratoriet hanteras årligen stora provvolymer från hela landet. På klinikerna genomförs också stora delar av den kliniska grundutbildningen, forskningen och forskarutbildningen inom veterinär- och husdjursfakulteten. Smådjurskliniken har idag ca 16 000 patienter. Vi finns på Klinikcentrum på Ultuna men kommer om några år att flytta till nybyggda lokaler.

Vi söker

Klinikveterinärer till smådjurskliniken

Vi behöver bli fler!

Vi kan erbjuda ett intressant arbete i en kreativ miljö med goda möjligheter till specialisering inom många olika fält.

Arbetsuppgifter: Djursjukvård vid smådjurskliniken samt viss handledning av veterinärstudenter. Natt- och helgtjänstgöring ingår i arbetet.

Kompetens: Du skall vara legitimerad veterinär och ha erfarenhet från smådjurssjukvård, gärna med specialistkompetens i kattens och hundens sjukdomar, eller intentionen att påbörja specialistutbildningen.

Du skall ha egenskaper som samarbetsförmåga och social kompetens, vana att arbeta självständigt samt ha en god organisationsförmåga. Du ska kunna tala inför grupp och kunna uttrycka dig i tal och skrift både på svenska och på engelska.

Närmare upplysningar lämnas av klinikchef Susanne Lindqvist, e-post: Susanne.Lindqvist@uds.slu.se, telefon: 018-67 16 80 eller mobil: 076-117 16 80.

Anställningen är tills vidare med tillträde enligt överenskommelse. Vi tillämpar 6 månaders provanställning.

SLU är en arbetsplats där mångfald och jämn könsfördelning eftersträvas.

Facklig företrädare är för SACO Katja Puustinen, för ST Anne Britt Brinkhagen samt för SEKO Peter Syrjänen. Samtliga nås via vår växel på telefon 018-67 10 00.

Välkommen med din ansökan **märkt med referensnummer 2460/07** samt meritförteckning och övriga handlingar, som skall ha inkommit till Registrator, SLU, Box 7070, 750 07 Uppsala eller registrator@slu.se **senast den 5 september 2007**.

Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 4/07)

8–10/11 -07. Kurs i Wet Lab – Neurokirurgi, Halmstad. Arr: Jennyhill's Veterinärvård och Hästverksamhet i samarbete med Accesia AB. (SVT 6/07)

14–16/11 -07. Kurs i Anestesiologi hund och katt, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

23–24/11 -07. Kurs i Dermatologi, steg 1, Knivsta. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

23–24/11 -07. Kurs i Blodtrycksmätning inom smådjursmedicinen, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB. (SVT 8–9/07)

23–24/11 -07. 1st NOVOS Symposium, Helsingborg. Arr: Nordic Veterinary Orthopaedic Society. (SVT 6/07)

24–25/11 -07. Delkurs 3 i Hästtandvård, Klinikcentrum, SLU, Uppsala. Arr: Avd f kirurgi och medicin, stordjur, Inst f kliniska vetenskaper, SLU. (SVT 5/07)

4–5/12 -07. Kurs i Röntgendiagnostik, Göteborg. Arr: Svenska Djursjukhusföreningen Utbildning AB (SVT 8–9/07)

Internationella

Fler internationella kurser hittar Du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

Nya

26–30/9 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module I: Sacropelvic arrangeras i Sittensen, Tyskland av International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Dorfstrasse 17, DE-27419 Freetz, Tyskland, tel: +49-4282 590099, fax: +49 4282 591852, e-post: iavd2004@hotmail.com, Internet: www.i-a-v-c.com. (Se annons i denna tidning)

31/10–2/11 -07. The 9th International Companion Animal Welfare Conference (ICAWC) arrangeras i Berlin, Tyskland av Dogs Trust. Info: Internet: www.icawc.org eller Tina Baker, ICAWC, c/o Dogs Trust, 17 Wakley Street, London EC1V 7RQ, UK, Fax: +44 (0)207 833 2701.

31/10–4/11 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module II: Thoracolumbar arrangeras i Sittensen, Tyskland av International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Dorfstrasse 17, DE-27419 Freetz, Tyskland, tel: +49-4282 590099, fax: +49 4282 591852, e-post: iavd2004@hotmail.com, Internet: www.i-a-v-c.com. (Se annons i denna tidning)

12–16/12 -07. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module III: Cervical arrangeras i Sittensen, Tyskland av International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Dorfstrasse 17, DE-27419 Freetz, Tyskland, tel: +49-4282 590099, fax: +49 4282 591852, e-post: iavd2004@hotmail.com, Internet: www.i-a-v-c.com. (Se annons i denna tidning)

28/1–1/2 -08. 10th Congress of World Equine Veterinary Association arrangeras i Moskva, Ryssland. Info: e-post: congress@weva2008.ru eller Dr Ekaterina Zabegina, Equicentre EZ Ltd, Office 29, 2nd floor, House 32, Building 2, Skakovaya Steet, Moskva, 125040, Ryssland, tel: +7 (495) 7402874, fax: +7 (495) 9456386.

30/1–3/2 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module IV: Extremities arrangeras i Sittensen, Tyskland av International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Dorfstrasse 17, DE-27419 Freetz, Tyskland, tel: +49-4282 590099,

Hästkliniken

ATG Hästklinikerna bedriver hästsjukvård på 24 kliniker och ett djursjukhus i Sverige och vi utbildar också veterinärer till hästspecialister. Hos oss finns ca 50 veterinärer anställda och totalt arbetar 150 personer i företaget. Hästar av alla raser är välkomna. 2006 hade vi ca 60 000 besök och omsatte 130 miljoner kr. Vi satsar på kvalificerad hästsjukvård med kompetent personal och bra medicinsk utrustning.

Klinikveterinär, heltid

till ATG Hästklinik Åby, Göteborg

Kliniken i Åby erbjuder en trivsam, modern, ändamålsenlig och välutrustad arbetsplats med bl.a. dubbla löpargångar, rullmatta, videoendoskopi, digitalröntgen och kompletta operationsfaciliteter. Vi planerar att inom en snar framtid utöka kliniken med ridhus, smedja, ytterligare undersökningsrum och löpargång. Vårt patientmaterial är i dagsläget ca 40 % travhästar och 60 % ridhästar.

Viss tjänstgöring kan komma att förläggas till vår filial i Åsa. Kliniken kommer tillsammans med Åsa filialen, att vara bemannad med fem veterinärer, sju assistenter och en halvtidsanställd hovslagare.

Under hösten/vintern 07/08 kommer kliniken att göra ett försök med sex timmars arbetsdag, där man antingen arbetar kl. 07.30–14.00 eller 13.30–20.00.

Vi söker en hästveterinär, helst med några års branscherfarenhet samt gärna med specialistkompetens i hästens sjukdomar. Det är viktigt att du är engagerad i ditt arbete och är intresserad av utveckling av verksamheten, och av din personliga kompetens. Vi söker dig som har ett genuint hästintresse och som har god samarbetsförmåga.

Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av
Klinikchef Karl-Henrik Heimdahl, tfn: 031-87 23 23, 070-763 15 02.
E-post: karl-henrik.heimdahl@aby.nshorse.se

Din ansökan vill vi ha senast den 1 september 2007 till
rekrytering@atg.se eller Eva Ljungquist, ATG Hästklinikerna AB, 161 89 Stockholm.

fax: +49 4282 591852,
e-post: iavd2004@hotmail.com,
Internet: www.i-a-v-c.com.
(Se annons i denna tidning)

12–16/3 -08. Kurs i Veterinary Chiropractic, Module V: Integrated arrangeras i Sittensen, Tyskland av International Academy of Veterinary Chiropractic. Info: International Academy of Veterinary Chiropractic, Dorfstrasse 17, DE-27419 Freetz, Tyskland, tel: +49-4282 590099, fax: +49 4282 591852, e-post: iavd2004@hotmail.com, Internet: www.i-a-v-c.com. (Se annons i denna tidning)

Tidigare publicerade

10/4–30/11 -07. ESAVS kursprogram för "Advanced Veterinary Studies" och "Excellence in Veterinary Therapy" under 2007, Sverige, Europa och Asien. Info:www.esavs.org. (SVT 1/07)

19–23/8 -07. World Congress of WSAVA, Sydney, Australien. (SVT 7/06)

20–24/8 -07. Kurs i Emergency and Critical Care II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

29–30/8 -07. Cattle Consultancy Days, Nyborg, Danmark. (SVT 8–9/07)

29/8–1/9 -07. Annual Meeting of the European Association of Veterinary Diagnostic Imaging, Thessaloniki/Chaldiki, Grekland. (SVT 2/07)

30/8–3/9 -07. Kurs i Soft Tissue Surgery, Wien, Österrike. (SVT 16/06)

3–7/9 -07. Kurs i Cardiology I, Luxemburg. (SVT 16/06)

3–7/9 -07. Kurs i Feline Medicine & Surgery III, Zürich, Schweiz. (SVT 16/06)

6–8/9 -07. Kurs i Utredning av nevrologiske kasus, hund og katt, Oslo, Norge. (SVT 7/07)

7–9/9 -07. Kurs i Veterinary ocular pathology Köpenhamn, Danmark. (SVT 8–9/07)

12–15/9 -07. XV Congress of the World Veterinary Poultry Association (WVPC2007), Kina. (SVT 10/06)

13–15/9. Kurs i Patella och fallbeskrivningar, Köpenhamn, Danmark. (SVT 7/07)

17–21/9 -07. Kurs i Exotic Pets Medicine & Surgery, Brno, Tjeckien. (SVT 16/06)

19–23/9 -07. Annual Conference of the European Society for Domestic Animal Reproduction and the European AI Veterinarians, Celle, Tyskland. (SVT 3/07)

22–26/9 -07. Kurs i Neuropathology – Intensive Course for Pathologists, Neurologists and MRT Users, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

24–25/9 -07. 21st NKVet Symposium: The Role of the Veterinarian in Animal Welfare – too much emphasis on animal welfare for some, too little for others, Værløse, Danmark. (SVT 5/07)

1–5/10 -07. Kurs i Endoscopy Intensive Course, Giessen, Tyskland. (SVT 16/06)

5–8/10 -07. Conference of the International Association of Human-Animal Interaction Organizations (IAHAIO), Tokyo, Japan. (SVT 4/06)

Veterinärhuset i Värnamo

söker

ERFAREN SMÅDJURSVETERINÄR

för anställning och på sikt eventuellt delägarskap

VETERINÄR HUSET

- Vi är en väletablerad och expansiv smådjursklinik i nya och välutrustade lokaler.
- Vi har cirka 10 000 patientbesök om året.
- Vi arbetar måndag till fredag, ingen helg- eller jourtjänstgöring.
- Vi värdesätter kontakterna med djurägarna och lägger stor vikt vid det personliga mötet.

Läs mer om Veterinärhuset i Värnamo och den lediga tjänsten på **www.vethuset.se**, eller ring klinikchef Olle Görman på telefon 0370-106 60 alt 070-483 49 99. Tillsättning snarast.

Smådjursveterinär Linköping

Valla Djurklinik i Linköping bedriver smådjurssjukvård med jourverksamhet. Vi är idag sex veterinärer och 15 TA. Kliniken är centralt belägen i rymliga, ljusa lokaler med modern utrustning för olika typer av kirurgi, bland annat digital röntgen, nytt ultraljud och eget lab. I verksamheten ingår även rehabiliteringsavdelning med pool. Nu söker vi ytterligare en veterinär som kan förstärka vår organisation. Då vi har en stark tillväxt och satsar mycket på kompetensutveckling finns det goda utvecklingsmöjligheter för rätt person.

Arbetsuppgifter: Du kommer att arbeta som smådjursveterinär med både kirurgisk och medicinsk behandling. Du cirkulerar mellan operation, poliklinik och stallavdelning. Jourtjänstgöring ingår (inga nätter). Även deltidsanställning kan diskuteras.

Kvalifikationer: Du arbetar idag som smådjursveterinär och har troligen några års erfarenhet av yrket. Specialistexamen är meriterande men inget krav. Vi sätter stort värde på en positiv attityd och hög social kompetens.

Tillträdesdatum: snarast. Närmare upplysningar om tjänsten lämnas av Helene Backman, chefveterinär, telefon 013-31 13 75 eller helene.backman@valladjurklinik.se.

Välkommen med din ansökan till Valla Djurklinik, Westmansgatan 21, 582 16 Linköping. Ansökan, med styrkt meritförteckning, skall vara oss tillhanda snarast, dock senast 7 september. Märk kuvertet "Veterinär".

Valla Djurklinik
www.valladjurklinik.se

6–7/10 -07. Equine Orthopaedic Case Days, Bonn, Tyskland. (SVT 3/07)

6–10/10 -07. Kurs i Neurology II, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

12–14/10 -07. Veterinary Nursing Course, Bangkok, Thailand. (SVT 3/07)

13–17/10 -07. Kurs i Neurology III / Advanced Neurology / Neurosurgery, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

20–24/10 -07. Kurs i Neurology I, Bern, Schweiz. (SVT 16/06)

31/10–4/11 -07. Kurs i Ophthalmology and Internal Medicine – Excellence in Veterinary Therapy, Palma de Mallorca, Spanien. (SVT 16/06)

19–30/11 -07. Kurs i Internal Medicine III, Utrecht, Nederländerna. (SVT 16/06)

22–24/11 -07. BCVA Congress, Glasgow, Skottland. (SVT 8–9/07)

14–16/12 -07. Kurs i How to do Surgery Without Fear, Pakchong, Nakornratchisma, Thailand. (SVT 3/07)

27–31/7 -08. World Veterinary Congress 2008, Vancouver, British Columbia, Kanada. (SVT 2/07)

20–25/8 -08. World Congress of WSAVA, Dublin, Irland. (SVT 7/06)

Livsmedelsverket är den statliga centrala myndigheten för frågor som gäller livsmedel inklusive dricksvatten. Livsmedelsverket ska i konsumenternas intresse verka för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. På Livsmedelsverket i Uppsala arbetar ca 330 personer. Ytterligare ca 200 medarbetare återfinns på slakterierna och gränskontrollerna runt om i vårt land. Livsmedelsverket har som mål att vara en av Sveriges bästa arbetsplatser som utmärks av strävan att vara fri från diskriminering och ge lika möjligheter för alla. Se även www.slv.se.

Livsmedelsverket söker till region Norra Skåne

veterinärinspektör

Stationeringsort kan diskuteras.

Arbetsuppgifter
På enheten för köttillsyn arbetar vi med kontroll, livsmedelshygien och smittskyddsfrågor inom området kött. Vi arbetar aktivt för att effektivisera den offentliga kontrollen och för en likvärdig tillsyn i hela Sverige.

Som regional inspektör arbetar du med att godkänna anläggningar och granska företagens system för att styra sin process mot säkra livsmedel.

Kvalifikationer
Du förutsätts ha svensk veterinärlegitimation. Du behöver kunna arbeta självständigt och ha mycket god kommunikations- och samarbetsförmåga. Erfarenhet av livsmedelshygien, kvalitetsfrågor i livsmedelsproduktion samt köttbesiktning är meriterande. Vi förutsätter att du har fallenhet för och relevant erfarenhet av myndighetsutövning och att du behärskar svenska och engelska bra i tal och skrift. B-körkort behövs.

Upplysningar
Du är välkommen att kontakta regionchef Åsa Bergquist i region Norra Skåne, 0709-24 55 74. Åsa har semester 23 juli–17 augusti. Representant för SACO är Laszlo Lak, 070-608 53 19 och för ST Rudolf Ocenas, 0733-84 12 46.

LIVSMEDELS VERKET

Ansökan
Välkommen med Din ansökan, märkt 3804/07, senast den 28 augusti 2007 till adress:
Livsmedelsverket, Box 622, 751 26 Uppsala
eller via e-post: Livsmedelsverket@slv.se

SVENSK VETERINÄRLEGITIMATION

Jordbruksverket har den 22 februari samt fr o m den 13 mars t o m den 8 juni 2007 tilldelat nedanstående personer svensk veterinärlegitimation.

- Ylva Brisman
- Anna Broberg
- Urd Børresdatter Moe
- Michelle Christensen
- Lena Dahl
- Sara Dufva
- Jenny Edin
- Anna Eriksson
- Ilia Ghenghea
- Andreas Holte
- Anja Kanold
- Chelina Klehr
- Outi Lahtinen
- Susanne Lindahl
- Anna Mogianos
- Marie-Louise Nilsson
- Maria Olofsson
- Daniela Oprean
- Susana Palacios
- Tanja Pehkonen
- Sara Persson
- Vita Rahm
- Patricia Rosen
- Elina Rustad
- Torbjörn Rönning
- Line Skatvold
- Cécile Werren
- Ida Viman
- Brigitta Zey

"I think he remembers you, Doctor."

Har du nya forsknings-rön under soffan?

Små gåvor från många gör stor skillnad för oss. Tack vare forskningens framsteg överlever allt fler cancer i dag. Men det är ändå lång väg kvar. Med alla bortglömda mynt kan vi hitta bättre metoder att upptäcka, hindra och lindra.

Ring Givarservice på 020-78 11 79.

Vi tänker besegra cancer. Vill du vara med?

Cancerfonden

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
KARIN ÖSTENSSON	070-461 14 46
Vice ordförande	
ÅSA BERGQUIST	0418-66 21 62
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MIKAELA HEIDRICH	070-540 93 17
PER JONSSON	0155-28 33 18
SUZANNE SANDQUIST	0480-551 81
ELÖD SZANTO	0501-101 68
MARGARETA WIDELL	018-31 50 28
PETER ZAFF	070-216 69 80

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
HANS BOSTRÖM	070-347 85 55
Vice ordförande	
TORKEL EKMAN	018-38 44 11
Sekreterare	
URSULA WENNSTRÖM	070-942 62 58
Vice sekreterare	
ARJA KAUTTO	070-373 51 45
Kassör	
CHRISTER GYLLERUP	044-10 60 51
KAJSA GUSTAVSSON	070-924 56 86
LARS-ERIK STABERG	070-604 06 45

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon bostad*
LENNART GRANSTRÖM	070-642 36 23
Sekreterare	
ANNE BRUNBERG	070-668 77 16
Kassör	
JOHANNA ZWENSON	0705-22 04 90
Suppleant	
BJÖRN LINDEVALL	013-27 40 81

Tidigare riksföreningar inom Sveriges Veterinärförbund (DVF, BVF, SYVF, FVET, VIAT, FVVI, DaVF) ingår från 1 januari 2006 inte längre i förbundets organisation.

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
BIRGITTA LARSSON

THERESE EDSTRÖM
KARIN GRANATH
THOMAS MANSKE
BENGT RONÉUS
BODIL STRÖM-HOLST

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
THERESE EDSTRÖM

Sekreterare
AINA MOE BÄCK

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
THOMAS MANSKE

Sekreterare
ANNA HELMER

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
BENGT RONÉUS

Sekreterare
JOHAN BLIX

LIVSMEDELSSEKTIONEN

Ordförande
KARIN GRANATH

Sekreterare
NASERSHA ARZOOMAND

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BODIL STRÖM-HOLST

Sekreterare
LOTTA MÖLLER

Luffarens dilemma

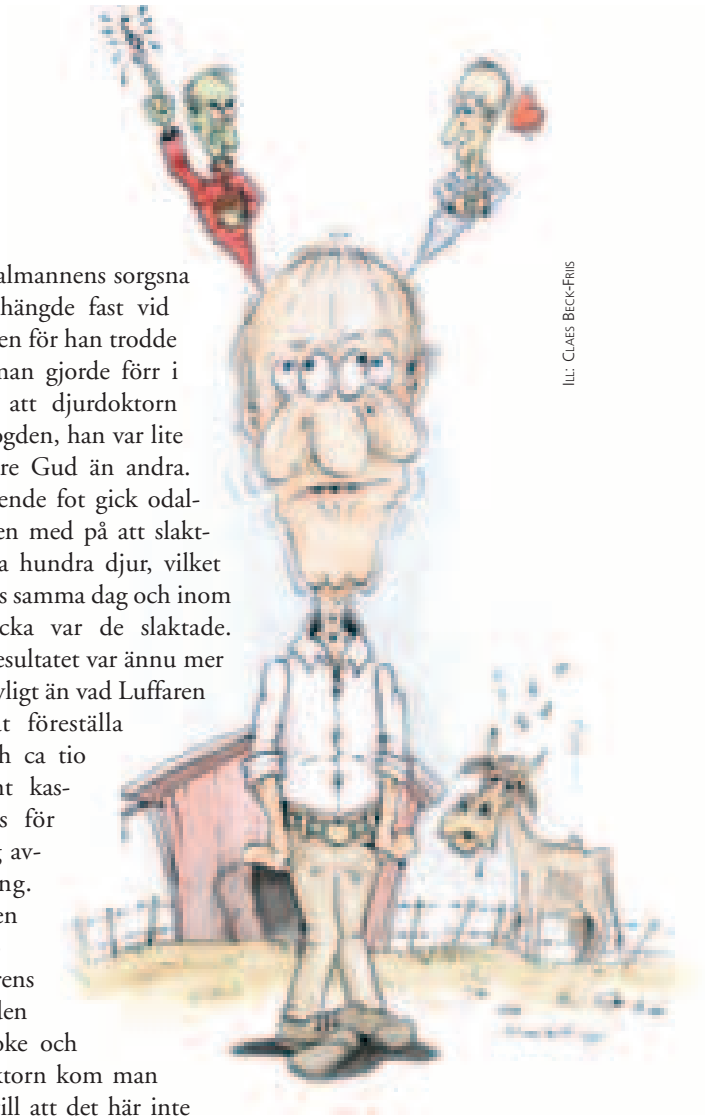

Ill: Claes Beck-Friis

Luffaren hade tagit sig orådet att göra ett nedslag i den kommunala verkligheten. Det hade kommit dekret från högre ort att bland andra uppgifter som åligger djurdoktorn, som är anställd av Fogden, ingår att man skall skärskåda den kommunala hanteringen av djurens väl och ve. Till den ändan så gjorde Luffaren och hans gode vän den Lagkloke, som också var anställd hos Fogden, ett skärskådebesök i LA, som kan uttydas på mångahanda sätt men som i just det här fallet betyder Lusasken.

Eftersom LA är välskött så hade varken Luffaren eller den Lagkloke något särskilt att skärskåda utan besöket och samtalen var både givande och trevliga och förhoppningsvis så lärde sig representanterna från LA något av Fogdens erfarenheter och i varje fall fick Fogdens representanter en djupare inblick i den kommunala verkligheten. På slutet så tog den kommunala Djurinspektorn upp ett specifikt fall med nötkreatur som inte hade det så bra och sa att det kanske vore bra om hon fick en skärskådevägledning i just detta fall. Inspektorn hade skriftligen sagt till på skarpen två gånger och enligt praxis så räcker det med att den kommunala myndigheten säger till tre gånger på skarpen för att Fogden skall kunna besluta om att djuren skall omhändertagas och att djurhållaren skall meddelas djurförbud under förutsättning att felen inte åtgärdas. Allt enligt den Lindgrenska lagen. Det beslöts att Fogdens skärskådevägledning skulle ske när Djurinspektorn gjorde kontrollen efter det att hon sagt till tre gånger på skarpen.

Rollfördelningen mellan Luffaren och den Lagkloke brukar vara sådan att Luffaren är den som är sträng och som ibland går i taket och Lagkloke den som lirkar med bonden. I just det här fallet så skulle bägge försöka förhålla sig neutrala och bära mentala skyltar med inskrift ”Åser inspektionen, för att senare kunna ge råd till inspektorn. Vi skall också försöka hålla oss ojäviga i fall ärendet så småningom hamnar hos Fogden”.

Den första vackra soliga vårdagen i detta nådens år kom de till en underskön plats. De möttes av en sorgsen liten äldre odalman och en besättning som gått helt över styr. Djuren var i ett beklämmande skick. Ca 150 nötkreatur som inte var ordentligt grupperade, vilket innebär att en del av dem svälter. En salig blandning av tjurar, kor, kvigor, småkalvar och större kalvar. Skitiga och delvis hårlösa djur gick i lervällingen. När sällskapet kom in i sista ligghallen så var det inte strött där heller och då gick för omväxlings skull den Lagkloke i taket så Luffaren fick försöka hålla sig lugn.

Odalmannens sorgsna ögon hängde fast vid Luffaren för han trodde som man gjorde förr i tiden, att djurdoktorn hos Fogden, han var lite närmare Gud än andra. På stående fot gick odalmannen med på att slaktanmäla hundra djur, vilket gjordes samma dag och inom en vecka var de slaktade. Slaktresultatet var ännu mer bedrövligt än vad Luffaren kunnat föreställa sig och ca tio procent kasserades för kraftig avmagring. Efter en snabb konferens med den Lagkloke och Inspektorn kom man fram till att det här inte går att se mellan fingrarna med och de gjorde ett återbesök hos den lille sorgsne mannen. Luffaren talade klarspråk med odalmannen och sa att vi måste nog ge Dig ett djurförbud men det blir minst väsen om Du självmant gör Dig av med djuren. Så skedde och det redan innan ärendet hade hunnit komma till Fogden.

Luffarens dilemma är, skall han som representant för Fogden meddela odalmannen ett djurförbud och polisanmäla honom för misstänkt djurplågeri? Odalmannen fyller väl de kriterier som erfordras för att han skall få en sådan behandling. Eller skall Luffaren verka för att nu får udda vara jämt för det kan faktiskt gå över styr för vem som helst?

Luffaren friade givetvis för i Luffarens värld gör han precis som han själv vill. Tyvärr är det väl som så att Luffarens värld och myndigheternas värld inte alltid är kongruenta.

Anders Sandberg

PERSONNOTISER

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Födelsedagar i september 2007

Bertil Hjelmqvist, Orsa, 90 år den 1/9
Bengt Rosberg, Falköping, 80 år den 1/9
Kenneth Sillén, Uppsala, 60 år den 9/9
Elisabet Månsson, Kalmar, 50 år den 10/9
Maud Heijbel, Jörlanda, 50 år den 11/9
Rolf Heijnesson, Nälden, 80 år den 12/9
Bengt-Olov Häggmar, Myggenäs, 75 år den 20/9
Göran Åström, Uppsala, 75 år den 21/9
Anders Kjellström, Ödsmål, 60 år den 21/9
Lena Åhl, Örebro, 70 år den 23/9
Björn Granar, Sundborn, 60 år den 26/9
Maria Källberg, USA, 50 år den 26/9
Tom Alenius, Västervik, 60 år den 27/9
Karl Klingborn, Leksand, 60 år den 28/9
Nils Vallentin, Varekil, 60 år den 28/9
Torleif Lind, Örebro, 60 år den 28/9

Avliden

F försvarsveterinär **Peter Marvall** har avlidit den 12 juli 2007. Han föddes den 4 juli 1934 i Hamburg, Tyskland, avlade studentexamen i Stockholm 1953 och veterinärexamen 1961. Han innehade först diverse vikariat mellan 1961 och 1966 och arbetade sedan som besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet i Kil 1966. 1968–69 var han tf stadsveterinär i Karlstad samt innehade 1971–72 en FAO-tjänst i Iran. Han var förste besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet i Kil 1971–76 och 1975–76 hade han åter en FAO-tjänst, denna gång i Indonesien. Därefter var han förste försvarsveterinär vid Försvarets Sjukvårdsstyrelse 1977–82, gjorde FN-tjänst i Thailand 1980 och innehade tjänst som överveterinär vid kontrollslakteriet i Kil 1982–84. Från 1985 tjänstgjorde han som miloveterinär vid Milo Bergslagen och som byråveterinär vid Försvarets Materielverk, från vilken tjänst han pensionerades 1991.

Rättelse av personuppgifter – avlidna

I Svensk Veterinärtidning nr 8–9 publicerades på sidan 70 personnotiser om avlidna veterinärer. Tyvärr angavs fel födelsedatum och personuppgifter för Jan-Erik Ringmar, på grund av en sammanblandning av textstycken vid sättningen av tidningen. Rätt text för Jan-Erik Ringmar ska vara: *F distriktsveterinär Jan-Erik Ringmar har avlidit den 11 maj 2007. Han föddes 1927 i Piteå, Norrbottens län, avlade studentexamen i Eskilstuna 1946 och veterinärexamen 1957.*

I samma nummer av veterinärtidningen publicerades även en In memoriam-text om Jan-Erik Ringmar på sidan 62. Denna text innehöll korrekta personuppgifter, men redaktionen beklagar självfallet de felaktiga data som olyckligtvis gavs i personnotiserna.

Johan Beck-Friis
chefredaktör

Betala medlemsavgiften via autogiro

För att underlätta betalning av medlemsavgift till SVF kan anmälan om autogirobetalning göras. Blanketten Autogiroanmälan måste fyllas i. Den finns på hemsidan www.svf.se, under BLANKETTER och Rörande SVF. Du kan också kontakta kansliet, så sänder vi blanketten till dig. När vi fått blanketten i retur kommer avgifterna i fortsättningen automatiskt att dras från ditt konto varje månad.

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

Besöksadress: **Kungsholms Hamnplan 7**
Telefon: 08-545 558 30
Telefax: 08-545 558 29
Hemsida: ***www.svf.se***

Redaktion:

Johan Beck-Friis
ansvarig utgivare & chefredaktör
Telefon: 08-545 558 33
Mobil: 070-717 73 25
E-post: ***johan.beck-friis@svf.se***

Suzanne Fredriksson
journalist
Telefon: 08-545 558 32
E-post: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

Brita Trybom
redaktionssekreterare, annonser
Telefon: 08-545 558 34
E-post: ***brita.trybom@svf.se***

Birgitta Ahlkvist
redaktionssekreterare, annonser
Telefon: 08-545 558 31
E-post: ***birgitta.ahlkvist@svf.se***

Lill och Kjell Efvergren, Exponera
layout
Telefon: 08-587 630 11, 08-587 630 14
E-post: ***info@exponera.net***

Wikströms Tryckeri AB, Uppsala
tryckeri

ISSN 0346–2250

Utgivningsdagar 2007		Senaste dag för annonsmaterial	
1	23 januari	3	januari
2	13 februari	23	januari
3	6 mars	13	februari
4	27 mars	6	mars
5	18 april	26	mars
6	9 maj	19	april
7	5 juni	9	maj
8–9	28 juni	4	juni
10	14 augusti	24	juli
11	4 september	14	augusti
12	25 september	4	september
13	16 oktober	25	september
14	6 november	16	oktober
15	27 november	6	november
16	18 december	27	november

Manusstopp för artiklar:
En vecka före senaste dag för annonsmaterial. Mer information finns på www.svf.se

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2007
Sverige: 1 110 kronor + moms.*
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i förbundet har 250 kronor i rabatt*

Fackpressupplaga 2006 – 3 000 ex